

MX001Zk Základy práva životního prostředí pro neprávníky

Soustava orgánů veřejné správy, formy jejich činnosti, pravomoc a působnost. Správní procesy v právu životního prostředí. Úloha soudů. Zapojení veřejnosti a dalších osob.

JUDr. Vojtěch Vomáčka, Ph.D., LL.M.

30. 10. 2020, podzim 2020
Právnická fakulta MU, Brno

Osnova

- 1) Procesní rámec práva životního prostředí**
- 2) Soustava orgánů veřejné správy, formy jejich činnosti, pravomoc a působnost**
- 3) Správní procesy v právu životního prostředí. Úloha soudů.**
- 4) Zapojení veřejnosti a dalších osob**

Předmět práva životního prostředí

Společenské vztahy, jejichž předmětem je životní prostředí -
„**environmentální právní vztahy**“

Pojem: „životním prostředím je vše, **co vytváří přirozené podmínky existence organismů včetně člověka** a je předpokladem jejich dalšího vývoje. Jeho složkami jsou zejména ovzduší, voda, horniny, půda, organismy, ekosystémy a energie“ (§ 2 zákona č. 17/1992 Sb., o životním prostředí)

Dle metody právní regulace lze rozlišit:

- veřejnoprávní environmentální vztahy (převažující)
- soukromoprávní environmentální vztahy

PRÁVO ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ = SMÍŠENÉ PRÁVNÍ ODVĚTVÍ

Vztah veřejnoprávních a soukromoprávních vztahů – východisko: vztah veřejného a soukromého práva

Příklad: Veřejnoprávní smlouvy, odpovědnostní aspekty a náhrada újmy.

Ústavní právo

Trestní právo

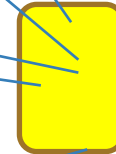
Správní právo

Právo životního
prostředí v užším
pojetí

Civilní právo

Další odvětví

NORMY PŽP

Právní terminologie ~ odborná terminologie

Právo využívá odbornou terminologii z jiných oblastí - **ale ne vždy přesně.**

Příklad: Krajinný ráz (§ 12 ZOPK), biologický druh (C-507/04)

Používání právních zkratk:

- „Pro účely tohoto zákona se rozumí **volně žijícím zvířetem** zvíře, patřící k druhu, jehož populace se udržuje v přírodě samovolně, a to i v případě jeho chovu v zajetí“ - § 3 písm. b) zákona č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání
- „Pro účely tohoto nařízení se rozumí „tuleněm“ jedinec všech druhů ploutvonožců“ – čl. 2 odst. 1 nařízení č. 1007/2009 o obchodování s produkty z tuleňů
- § 2 písm. a) dnes již neplatné vyhlášky Ministerstva zemědělství č. 40/1997 Sb.: „Pro účely této vyhlášky se rozumí a) **včelami** včela medonosná a opylující rody čmeláků a samotářských včel....“

Přebírání terminologie:

- Skutkové podstaty v trestním zákoníku přebírají pojmy ze ZOPK (neoprávněné nakládání s chráněnými volně žijícími živočichy a planě rostoucími rostlinami, poškození chráněných částí přírody), zákona na ochranu zvířat proti týrání (týrání zvířat), zákona o myslivosti (pytláctví), lesního zákona (poškození lesa) apod.
- Někdy obtížné: viz „umístování, povolování nebo provádění staveb“ v CHKO, prasnice v IPPC

Právo životního
prostředí

Regulace územního plánování a výstavby

Daňové předpisy, státní dotace

Správní trestání

Právo životního prostředí

Ochrana přírody a krajiny

Ochrana ovzduší

Chemické látky

Ochrana vod

Obaly, odpady

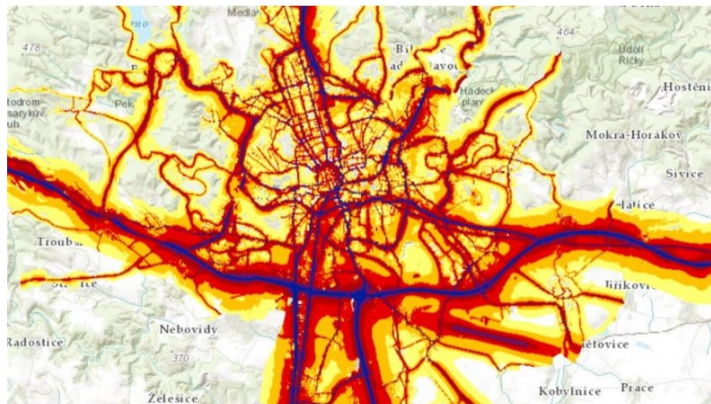
Ochrana zvířat

Veřejnoprávní i soukromoprávní regulace

Brno trápí nadměrný hluk, v noci se dobře nevyspí devět lidí z deseti

28. února 2019 6:51

Podle aktuální hlukové mapy ministerstva zdravotnictví kazí ruch z ulic spánek až 90 procentům Brňanů. Největší problémy jsou hlavně kolem dálnic a v centru města. Pomoci může například tichý asfalt.

Hluková mapa rozděluje brněnskou aglomeraci na jednotlivá hluková pásma. Zachycuje počet lidí v těchto pásmech ve dne a v noci. | foto: Ministerstvo zdravotnictví (geoportal.mzcr.cz/shm/)

Reklama

- *Strategické hlukové mapy, akční plány.*
- *Územní plánování – kde může být zdroj hluku umístěn – akustické studie, tiché oblasti*
- *Povolovací řízení – územní/stavební - konkrétní provedení*
- *Povolení k provozu – podmínky provozu.*
- *Hygienické hlukové limity + výjimka v § 31*
- *Provádění kontrol v provozovně/v domácnosti*
- *Obecně závazné vyhlášky obcí*
- *Sousedské žaloby (a jiná soukromoprávní ochrana majetku)*
- *ochrana osobnosti, soukromí, rodinného života*

Z Bečvy vylovili čtyři tisíce uhynulých ryb. Léta práce jsou pryč, smutní rybáři

27.9.2020

Téměř čtyři tisíce uhynulých ryb vylovili z Bečvy v úseku od oseckého splavu až po Přerov rybáři. Práce museli v sobotu přerušit kvůli vytrvalým srážkám, které zvýšily hladinu Bečvy -zbylé ryby tak odnesl proud. Podle posledních rozborů vzorků vody z Bečvy a Moravy, které provedly laboratoře Povodí Moravy, klesly koncentrace kyanidu na úroveň, která by už neměla představovat riziko pro vodní a na vodu vázaná společenstva.

14 fotografií

Vačnatec na výletě. Chovateli z Brněnska utekl klokan

úterý, 27. října 2020, 21:55

Hledá se klokan! 1,5 letý utečenec jménem Riki z Javůrku dnes utekl svému majiteli. Údajně utekl poprvé a to nedovřenou brankou. Majitel se ho snaží stále odchytit.

Nejčte

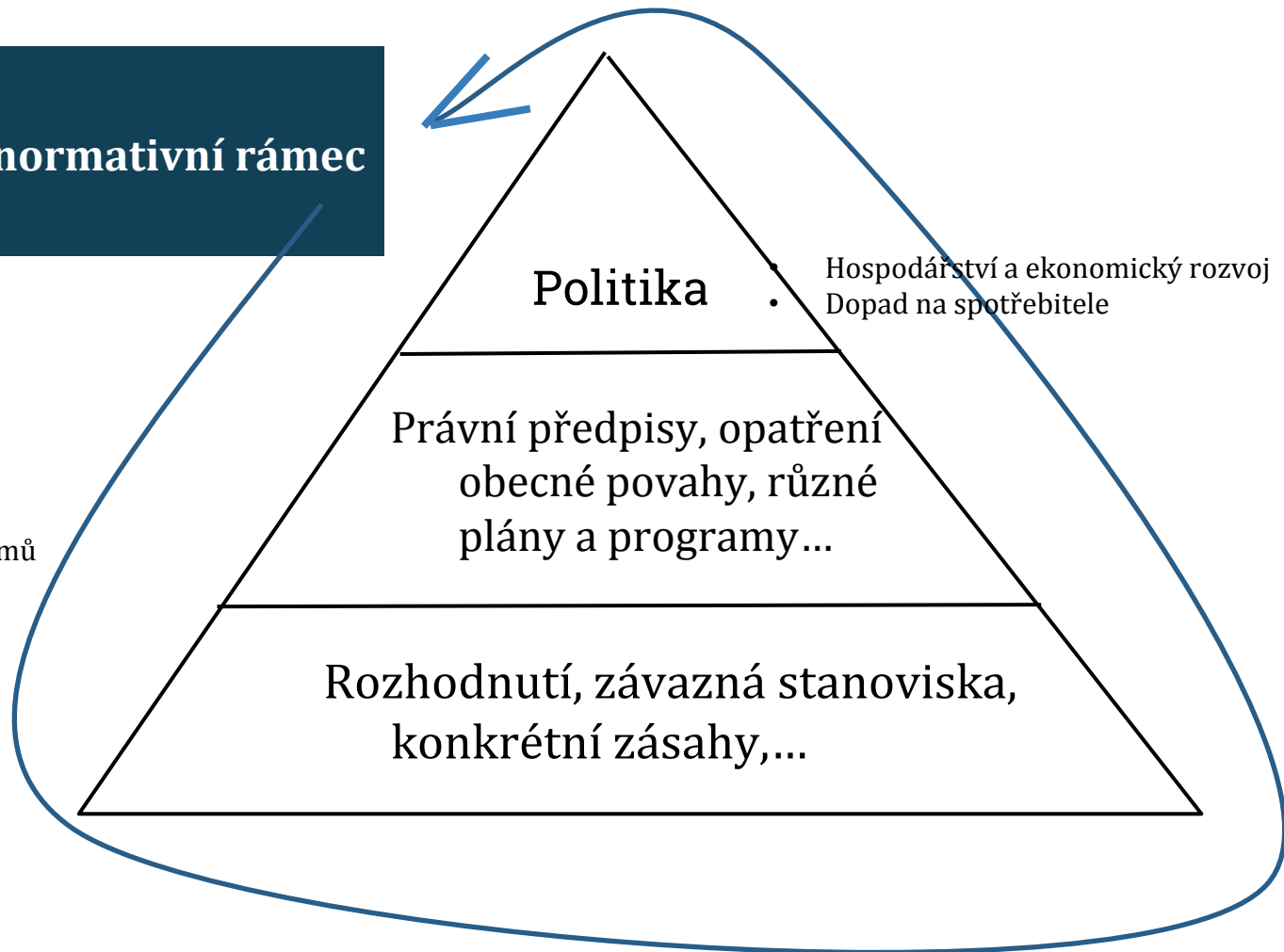
Nejnov

Ekopolitika a normativní rámec

- Širší regulační rámec
- Řešení poměrů v území
- Poměrování veřejných zájmů

- Konkrétní řešení
- Zájmy jednotlivců
- Podmínky rozhodnutí
- Výjimky z ochrany

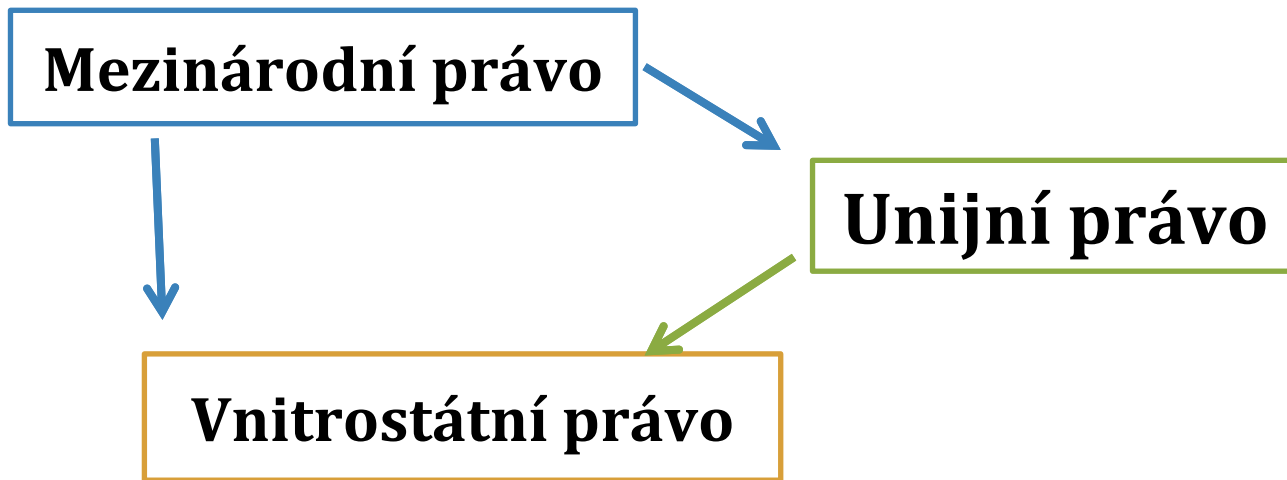
Historie a základní systém práva životního prostředí

Mezinárodní právo

Zásadní rozdíly: Úroveň konkretizace
a způsob prosazování

Právo EU

Vnitrostátní právo (z 80 % vychází z práva EU)

Kde hledat informace

MASARYK UNIVERSITY
FACULTY OF LAW

Ilona Jančářová,
Jana Dudová et al.

SUSTAINABLE DEVELOPMENT
AND CONFLICTS OF INTERESTS
IN NATURE PROTECTION

IN CZECHIA, POLAND AND SLOVAKIA

Zdarma zde:
https://science.law.muni.cz/knihy/monografie/Jancarova_a_Sustainable_development.pdf

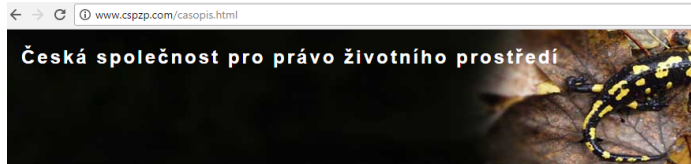
MASARYKOVA UNIVERZITA
PRÁVNICKÁ FAKULTA

Ilona Jančářová, Jana Dudová (eds.)

OCHRANA PŘÍRODY
PŘI ROZVOJOVÝCH
ČINNOSTECH A JINÉ STŘETY
ZÁJMŮ PŘI VYUŽITÍ ÚZEMÍ

Sborník z konference

Zdarma zde:
https://www.law.muni.cz/sborniky/ochrana-prirody/Jancarova_Ochran_a_prirody_2017.pdf

HOME PAGE | SPOLEČNOST | ČASOPIS | ODBORNÉ AKCE | ODKAZY

ROČNÍK 2001
číslo 01 - 02

ROČNÍK 2002
číslo 03 - 06

ROČNÍK 2003
číslo 07 - 10

ROČNÍK 2004
číslo 11 - 14

ROČNÍK 2005
číslo 15 - 18

ROČNÍK 2006
číslo 17 - 18

ROČNÍK 2007
číslo 19 - 21

ROČNÍK 2008
číslo 22 - 24

ROČNÍK 2009
číslo 25 - 26

ROČNÍK 2010
číslo 27 - 28

Od roku 2001 vydává Česká společnost pro právo životního prostředí, Členka Rady vědeckých společností Akademie věd ČR, a 1. prostředí. První číslo vyšlo 30. září 2001. Časopis je registrován u Ministerstva kultury, evidenční číslo MK ČR E11476 a má přiděle

Dne 4. 2. 2014 zařadila Rada pro výzkum, vývoj a inovace Časopis České právo životního prostředí na Seznam recenzovaných

Časopis České právo životního prostředí je v České republice jedním svého druhu, a například na Slovensku podobně zaměřené p včetně environmentální politiky, jejímž cílem je rozvoj práva životního prostředí v podmínkách České republiky a Evropské unie. Ter

Pravidelnými rubrikami Časopisu jsou původní odborné vědecké články v recenzované rubrice "Téma", dále komentáře k novým i programech realizujících státní environmentální politiku, apod. Časopis by měl ve svých výsledcích přispět k právní a ekologické v podnikatelských kruzích, občanského sektoru, apod.

Časopis je vydáván obvykle 2 x ročně (pololetně) nákladem 400 kusů. Od roku 2001 vyšlo dosud celkem 40 čísel. Plně verze s ekologickým papíru splňujícím mezinárodní ekologické normy ISO 14001 a certifikáty EMAS, FSC, PEFC a ECF.

[Pokyny pro autory] [Redakční rada] [Redakce] [Zásady recenzního řízení]

I.
Rukopis autori zaslají redakci v elektronické verzi, a to na e-mailovou adresu stejskal@prf.cuni.cz

II.
Rukopis je třeba redakci nabídnout v podobě, v jaké má být publikován. Musí obsahovat jméno autora (jméno, příjmení, titul); název seznam literatury citované v textu; případnou dedikaci na vědecký projekt (v rámci něhož příspěvek vznikl). Samotný text příspěvk rubriku „Téma“ minimálně 10 normostran.

III.
Rukopis by měl splňovat následující formální požadavky – velikost písma 12, nadpisy 14, typ písma Times New Roman, nebo Arial

Zdarma zde:
<http://www.cspzp.com/casopis.html>

System práva životního prostředí

OBEČNÁ ČÁST

Pojem a předmět

Principy

Prameny

Subjekty

Institucionální zabezpečení

Průřezové (horizontální) nástroje ochrany životního prostředí

- právo na příznivé životní prostředí a prostředky k jeho uplatnění,
 - přístup k informacím o ŽP,
 - účast veřejnosti v oblasti ŽP,
 - SEA,EIA, IPPC,
 - ochrana životního prostředí v procesech podle stavebního zákona,
 - ochrana životního prostředí při mimořádných událostech,
 - vlastnictví a životní prostředí,
 - odpovědnostní vztahy v oblasti životního prostředí
- + *vztah k ochraně člověka/lidského/veřejného zdraví*

ZVLÁŠTNÍ ČÁST

Ochrana složek životního prostředí

- ovzduší
- voda
- půda
- příroda
- les
- horniny
- uměle vytvořené objekty: např. kulturní památky

Ochrana životního prostředí před nepříznivými důsledky lidských činností a rizikových faktorů např.

- Nakládání s odpady
- Nakládání s chemickými látkami
- Ochrana před nepříznivými účinky ionizujícího a neionizující záření
- Ochrana před hlukem
- Ochrana životního prostředí při dalších činnostech – zemědělství, těžba nerostů, doprava

Nástroje regulace

- Nástroje přímé regulace
- Ekonomické nástroje (nepřímé)
- Dobrovolné nástroje

NÁSTROJE PŘÍMÉ REGULACE

- Obecné nástroje prevence
- Limity znečišťování
- Požadované technologie
- Administrativní nástroje (souhlasy, povolení, stanoviska)
- Zákazy/příkazy (povinnosti subjektů)
- Plošné mechanismy ochrany
- Kontrola, donucení, sankce
- Pravidla pro odstraňování protiprávních stavů

Nástroje regulace

EKONOMICKÉ NÁSTROJE (NEPŘÍMÉ)

Trhy s obchodovatelnými kvótami/limity

v ČR/EU systém obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů

Environmentální pojištění

- u činností se zvýšeným rizikem neočekávaných událostí vážně poškozujících ŽP
- jeden ze zajišťovacích institutů
- jaderná škoda (navíc záruka státu)
- havárie způsobená chemickými látkami – dnes zákon č. 224/2015 Sb.
- finanční rezervy či rezervní fondy
- rezerva pro rekultivaci skládky či pro sanaci následků těžby

Zálohové systémy

- vratné zálohované obaly
- rozsah dle nařízení vlády 111/2002 Sb. – zejména pивní láhve
- společné znaky má také povinnost zpětného odběru některých výrobků

Nástroje regulace

DOBROVOLNÉ NÁSTROJE

- veřejnoprávní smlouvy
- dobrovolné programy iniciované veřejnou institucí
- jednostranné závazky znečišťovatelů

Formy činnosti veřejné správy v oblasti ochrany životního prostředí

Normativní právní akty

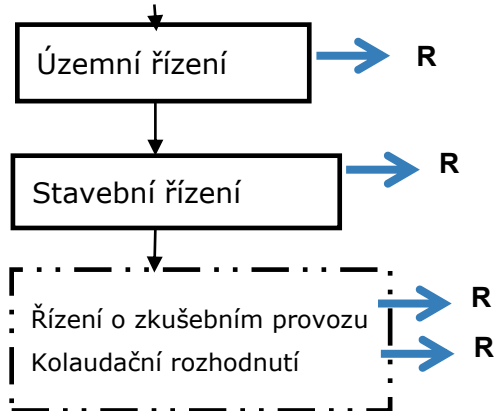
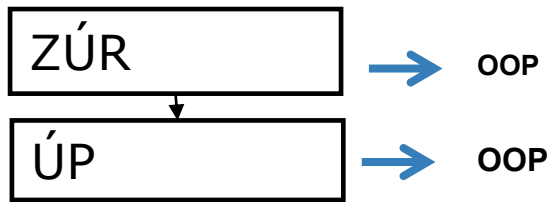
- vnější
- vnitřní

Individuální správní akty

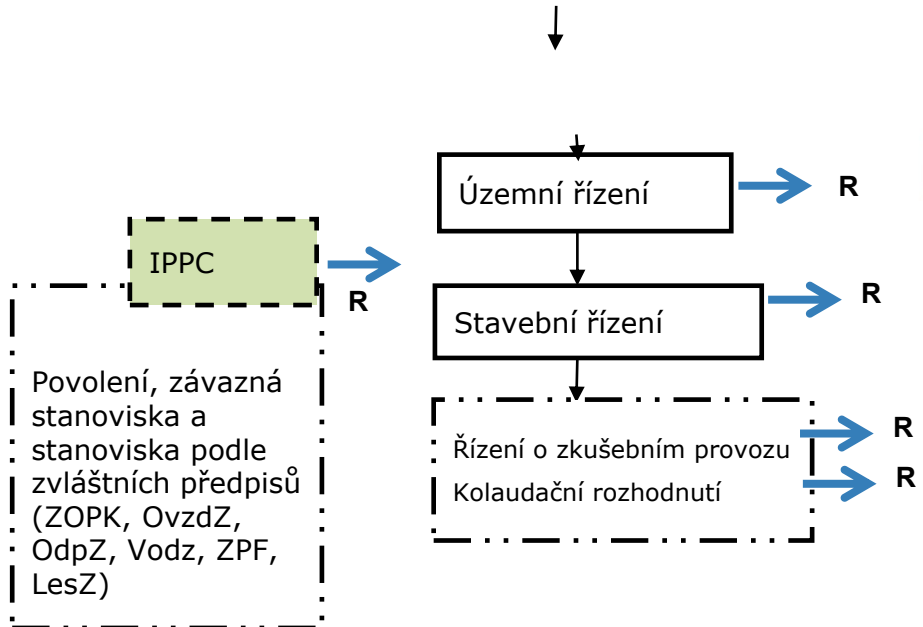
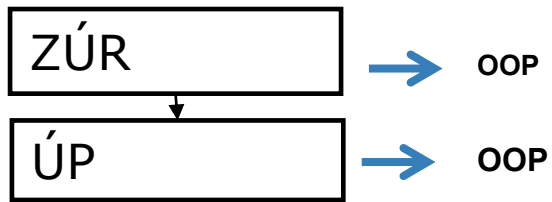
- **Správní rozhodnutí**
- **Jiné úkony s povahou individuálních aktů**
 - Osvědčení
 - Vyjádření
- **Stanoviska**
 - Stanoviska
 - Závazná stanoviska
 - Koordinovaná stanoviska
 - Koordinovaná závazná stanoviska
- **Jiné úkony**
 - Evidenční, registrační úkony
 - Informační úkony
 - Programovací a plánovací úkony

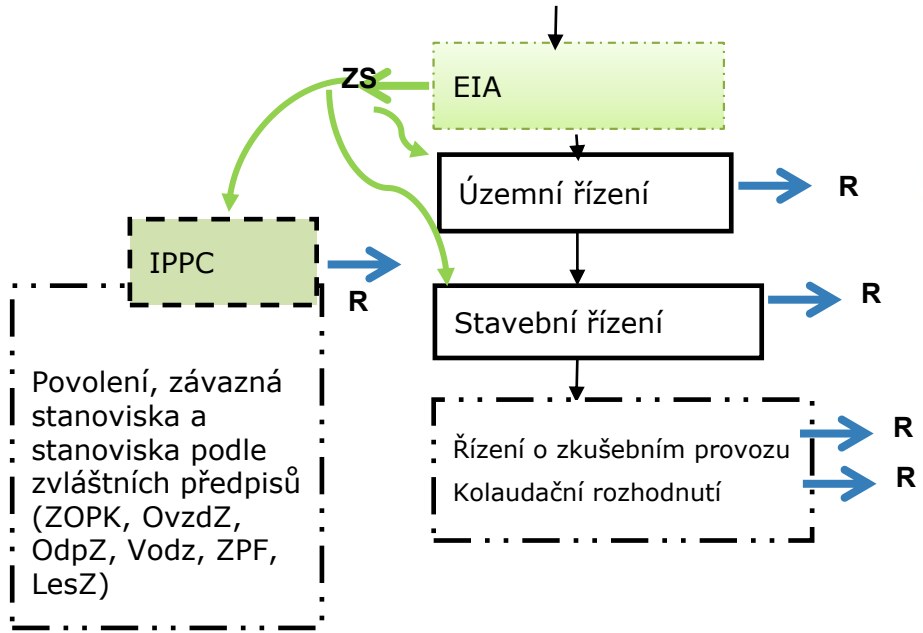
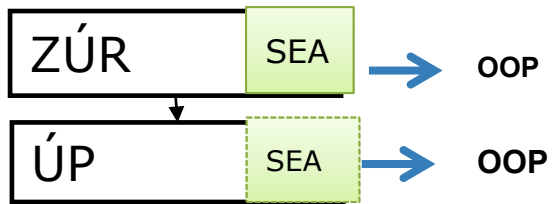
Opatření obecné povahy

Veřejnoprávní smlouvy

Povolení, závazná stanoviska a stanoviska podle zvláštních předpisů (ZOPK, OvzdZ, OdpZ, Vodz, ZPF, LesZ)

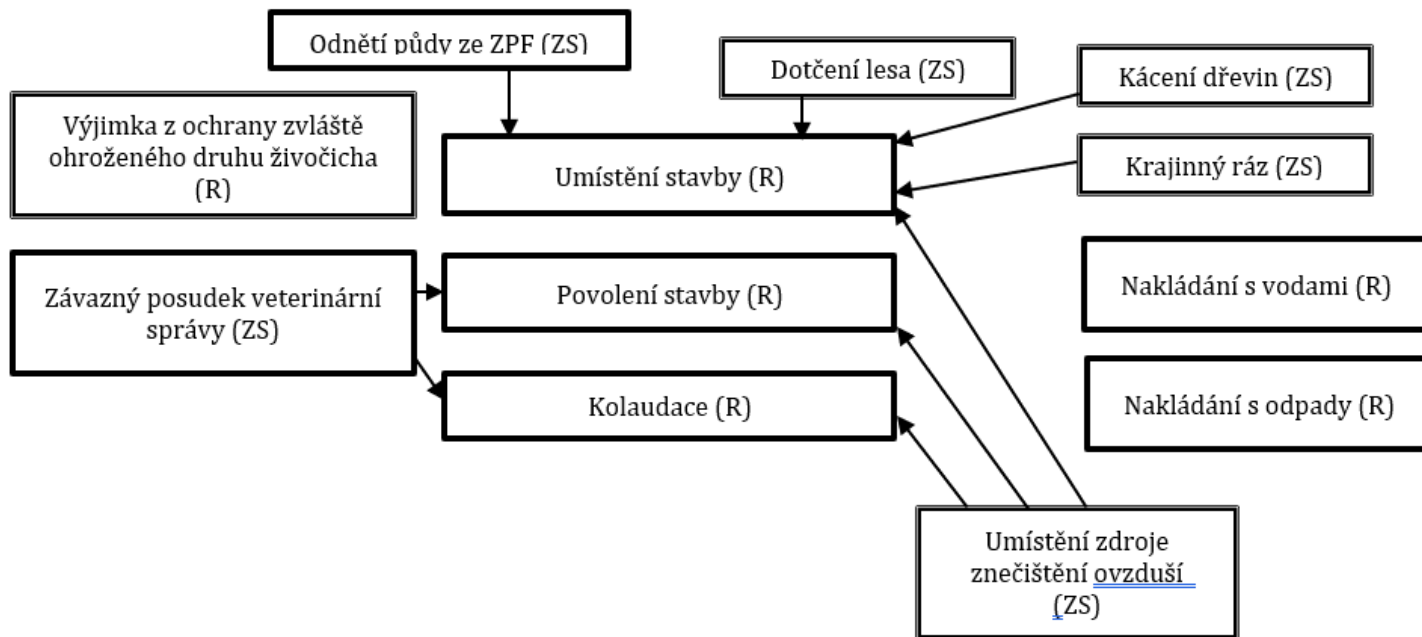

Příklad:

Výstavba vepřína o kapacitě 500 prasnic (pod limitem zákona EIA a IPPC), umístěného ve vzdálenosti 30 m od lesa na zemědělské půdě, kde se nachází několik stromů a ohrožených živočichů; dojde k zásahu do krajinného rázu, je požadován odběr povrchové vody k užitkovým účelům (zavlažování zelené střechy staveb).

Vyžadované akty podle stávající úpravy (zjednodušeně): Odnětí ze ZPF (závazné stanovisko orgánu ochrany ZPF), souhlas k dotčení lesa (závazné stanovisko orgánu ochrany lesů), souhlas k zásahu do krajinného rázu (závazné stanovisko orgánu ochrany přírody), výjimka z ochrany ohroženého druhu živočicha (rozhodnutí orgánu ochrany přírody), povolení kácení dřevin (závazné stanovisko orgánu ochrany přírody), územní a stavební povolení (rozhodnutí stavebního úřadu), kolaudační souhlas (rozhodnutí stavebního úřadu), povolení k nakládání s vodami (rozhodnutí vodoprávního úřadu), povolení k provozování zařízení pro nakládání s odpady (rozhodnutí krajského úřadu).

Základní procesní schéma (možné spojit územní a stavební řízení):

Obecný rámeček správního procesu

Viz např. rozsudek NSS ze dne 26. 9. 2012, č. j. 9 As 74/2012 – 39: „*Veřejný zájem na ochraně přírody a krajiny, potažmo životního prostředí, je jistě legitimním zájmem, neboť jeho vyhodnocení a ochrana je povinnou součástí předmětných procesů. **To lze ostatně odvodit již ze samotného stavebního zákona,** který na ochranu veřejných zájmů výslovně pamatuje v úvodním ustanovení § 1 odst. 3, jakož i v dalších ustanoveních včetně § 115 odst. 1, v němž hovoří o tom, že stavební úřad ve stavebním povolení podmínkami pro provedení stavby zabezpečí ochranu veřejných zájmů. Vymezení veřejného zájmu a jeho aplikace však závisí na posouzení každého jednotlivého případu, přičemž v konkrétním správním řízení může stát a často také stojí několik jednotlivých parciálních veřejných zájmů proti sobě, jako je tomu i v této věci.*“

„*Formulace "soulad přijatého řešení s veřejným zájmem" pak znamená **aplikaci ustanovení zákonů vyjadřujících obecně jednotlivé veřejné zájmy v konkrétních případech.** Přitom ve správním řízení mnohdy stojí několik veřejných zájmů proti sobě (či alespoň nejsou zcela v souladu) a není možné, aby nakonec přijaté řešení bylo v souladu se všemi veřejnými zájmy, které s rozhodovanou věcí souvisejí.*“

(Rozsudek NSS ze dne 10. 5. 2013, č. j. 6 As 65/2012 - 161, č. 2879/2013 Sb. NSS)

„*Správní orgány rozhodující na úseku ochrany přírody a krajiny jsou povinny především **střežit veřejný zájem na ochraně životního prostředí a vyvažovat zájmy vlastníků, které mohou být protichůdné k zájmu veřejnému.***“

(Rozsudek NSS ze dne 21. 8. 2008, č. j. 4 As 20/2008 – 84)

Obecný rámec správního procesu

Povinnost dbát, aby přijaté řešení bylo v souladu s veřejným zájmem, je v § 2 odst. 4 SpŘ uvedena vedle zásady **stejného postupu při rozhodování skutkově shodných nebo podobných případů:**

Rozsudek NSS ze dne 21. 5. 2018, č. j. 4 As 126/2018 – 70, v souvislosti s ochranou živočichů při provádění stavebních prací: „Skutečnost, že v určitých případech, na které odkazuje v kasační stížnosti stěžovatel, bylo období zákazu zásahů vymezeno konkrétně, sama o sobě **neznamená, že tak musí být činěno vždy.** Argumentace krajského soudu, že ochrana jednotlivých živočichů musí být individualizovaná a musí vycházet z přesné znalosti počasí a stavu populace chráněného živočicha v době, kdy má ke konkrétnímu zásahu stavebníka dojít, je racionální. Stejně tak lze přisvědčit argumentu, že v současné době dochází ke zcela zásadním rozdílům v počasí v průběhu jednotlivých let a od toho se odvíjí i životní cykly chráněných živočichů, které nelze předem předvídat. Obdobnou argumentaci uvedl v napadeném rozhodnutí také žalovaný. **Nelze tedy konstatovat, že by se jednalo o situaci, kdy dochází při rozhodování skutkově stejných nebo obdobných případů k nedůvodným rozdílům (§ 2 odst. 4 správního řádu), jelikož způsob vymezení zákazu zásahů byl v tomto případě odůvodněn (...) trvání vegetačního klidu ani období rozmnožování živočichů a hnízdění ptáků nejsou nijak závislé na rozhodnutí správního orgánu.“**

Kontinuita závazných stanovisek

*„Kontinuita závazných stanovisek pak znamená, že dotčené orgány jsou vázány svým stanoviskem vydaným v předchozích etapách. Měnit je mohou pouze v případě, že se změnily podmínky nebo poměry v předmětném území. To klade **zvýšené požadavky na dotčené orgány, které musí věnovat pozornost každému záměru již od počátku a ne až v závěrečných fázích povolovacích procesů** a dodatečně pak přicházet s novými požadavky, kterými by se vlastně neustále celý proces vracel zpět.*

*To plyne **nejen z obecných zásad činnosti správních orgánů**, jako je zásada legitimního očekávání účastníka, který v dobré víře očekává dodržení určitého postupu správního orgánu (blíže přiměřeně viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 7. 2006, č. j. 6 A 25/2002 - 59, publ. pod č. 950/2006 Sb. NSS). Zároveň a především povinnost **odůvodnit rozhodnutí (a přiměřeně též závazné stanovisko)** a vypořádat se s námitkami účastníků plyne i z dikce § 68 odst. 3 nového správního řádu...“*

Subjekty práva životního prostředí

A. nositelé pravomocí (vykonavatelé veřejné moci)

- Státní orgány
- Veřejnoprávní korporace
- Veřejné stráže
- Jiné subjekty

B. subjekty práv a povinností a adresáti veřejnoprávního působení (dotčené osoby)

- fyzické osoby
- právnické osoby
- specifické postavení: . participanti – „podíl - účast“ při ochraně životního prostředí
- veřejnost
- dotčená veřejnost - např. spolky (dříve občanská sdružení) obecně prospěšné společnosti, zástupce veřejnosti, nadace

Veřejnost x dotčená veřejnost

„**veřejnost**“ znamená jednu nebo více fyzických nebo právnických osob a - v souladu s vnitrostátní právní úpravou nebo praxí - jejich sdružení, organizace nebo skupiny;

„**dotčená veřejnost**“ je veřejnost, **která je - nebo může být - ovlivněna environmentálním rozhodováním, anebo která má na tomto rozhodování určitý zájem; pro účely této definice se u nevládních organizací odporujících ochranu životního prostředí a splňujících požadavky vnitrostátních právních předpisů předpokládá, že mají na environmentálním rozhodování zájem.**

Výbor pro dodržování Aarhuské úmluvy: Česko porušuje čl. 9, EU rovněž

Organizace veřejné správy v oblasti životního prostředí

Vláda ČR

- vrcholný orgán výkonné moci
- **zákonodárná iniciativa**
- **krizové řízení** - nouzové stavy způsobené mj. živelními pohromami, ekologickými nebo průmyslovými haváriemi. Čl. 5 ústavního zákona č.100/1998 Sb. o bezpečnosti České republiky: Vláda může vyhlásit nouzový stav v případě, živelních pohrom, ekologických nebo průmyslových havárií, nehod nebo jiného nebezpečí, které ve značném rozsahu ohrožují životy, zdraví nebo majetkové hodnoty nebo vnitřní pořádek a bezpečnost
- **koncepční činnost** – různé povahy: Politika územního rozvoje, závazná část plánu odpadového hospodářství ČR ve srovnání se státní politikou životního prostředí či surovinovou politikou
- **nařizovací činnost**
- **rozhodovací činnost**
 - výjimečná – např. výjimky ze zákazů ve zvláště chráněných územích (2004-2009)

Organizace veřejné správy v oblasti životního prostředí

Ministerstva

- Ústavní základ – čl. 79
- Ministerstva a jiné správní úřady lze zřídit a jejich působnost stanovit pouze zákonem
- Ministerstva mohou na základě a v mezích zákona vydávat právní předpisy, jsou-li k tomu zákonem zmocněna (zák. č. 2/1969 Sb. – kompetenční zákon)

MINISTERSTVO ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

- „exkluzivní“ postavení ve vztahu k ochraně životního prostředí

OSTATNÍ MINISTERSTVA

- s „**přímými**“ **kompetencemi** ve vztahu k životnímu prostředí
- Ministerstvo zemědělství, Ministerstvo pro místní rozvoj, Ministerstvo obrany, Ministerstvo průmyslu a obchodu, Ministerstvo vnitra, Ministerstvo kultury, Ministerstvo práce a sociálních věcí
- s kompetencemi **ve vztahu k veřejnému zdraví**- Ministerstvo zdravotnictví
- s kompetencemi **souvisejícími** se zajištěním ochrany životního prostředí a otázek souvisejících - např. Ministerstvo financí, Ministerstvo zahraničních věcí, Ministerstvo spravedlnosti, Ministerstvo školství a mládeže

Organizace veřejné správy v oblasti životního prostředí

Ministerstvo životního prostředí

- orgán vrchního státní **dozoru** (§ 19/1 komp.z.)
- **ústřední orgán státní správy** pro kompetence (dle § 19/2 kom.z.)
 - ochranu přirozené akumulace vod, ochranu vodních zdrojů a ochranu jakosti povrchových a podzemních vod,
 - pro ochranu ovzduší,
 - pro ochranu přírody a krajiny,
 - pro oblast provozování zoologických zahrad,
 - pro ochranu zemědělského půdního fondu,
 - pro výkon státní geologické služby,
 - pro ochranu horninového prostředí, včetně ochrany nerostných zdrojů a podzemních vod,
 - pro geologické práce a pro ekologický dohled nad těžbou,
 - pro odpadové hospodářství
 - pro posuzování vlivů činností a jejich důsledků na životní prostředí, včetně těch, které přesahují státní hranice.
 - pro myslivost, rybářství a lesní hospodářství v národních parcích.
 - pro státní ekologickou politiku ,
 - pro systém značení ekologicky šetrných výrobků a služeb
 - pro program podporující dobrovolnou účast v systému řízení podniku a auditu z hlediska ochrany životního prostředí (Program EMAS)
- + dle zvláštních předpisů
 - Např. pro oblast integrované prevence a omezení znečištění vznikajícího činnostmi podle § 29 písm. a) zák.č. 76/2002 Sb.
 - pro oblast závažných havárií podle § 44 písm. a) zákona č. 224/2015 Sb. o prevenci závažných havárií
 - pro předcházení a nápravu ekologické újmy podle § 16 odst. 2 písm. a) zák.č. 167/2008 Sb
- **koordinační funkce** (§ 19 odst. 3 kom.z.)
- **zabezpečení informační systém** o ŽP, vč. plošného monitoringu na území ČR, vč. vazeb na mezinárodní dohody

Organizace veřejné správy v oblasti životního prostředí

Subjekty podřízené Ministerstvu životního prostředí

- rozdílnosti v právní povaze a předmětu činnosti
- **Státní fond ŽP** (zák. č. 388/1991 Sb. o SFŽP), právnická osoba zřízená zákonem (veřejný fond), MŽP jej spravuje
- **Česká inspekce životního prostředí** (komp. z. + zák. č. 282/1991 Sb. + zvláštní zákony)
- **Český hydrometeorologický ústav**, státní příspěvková organizace
- **Cenia** (Česká informační agentura ŽP), státní příspěvková organizace
- **Agentura ochrany přírody a krajiny**, organizační složka státu
- správní orgán (CHKO kromě CHKO Šumava)
- odborné a vědecké funkce
- Hospodaření s majetkem
- **Správy národních parků**
- správní orgán
- odborné a vědecké funkce
- příslušnost hospodařit s majetkem
- **Správa jeskyní ČR**, státní příspěvková organizace
- **Česká geologická služba** – GEOFOND, organizační složka státu
- **Výzkumný ústav vodohospodářský T.G.M.**, státní příspěvkový organizace

Organizace veřejné správy v oblasti životního prostředí

Ministerstvo zemědělství

ústřední orgán státní správy

- pro zemědělství, s výjimkou ochrany zemědělského půdního fondu,
- pro vodní hospodářství, s výjimkou ochrany přirozené akumulace vod, ochrany vodních zdrojů a ochrany jakosti povrchových a podzemních vod,
- lesů, myslivosti a rybářství, s výjimkou území národních parků
- ve věcech veterinární péče,
- ve věcech rostlinolékařské péče,
- ve věcech péče o potraviny,
- ve věcech péče o ochranu zvířat proti týrání
- pro ochranu práv k novým odrudám rostlin a plemenům zvířat.
- pro potravinářský průmysl

Pozn. „s výjimkou“: kompetence MŽP

Ministerstvo zemědělství řídí

Státní zemědělskou a potravinářskou inspekci,

Státní veterinární správu České republiky,

Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský

Českou plemenářskou inspekci.

Organizace veřejné správy v oblasti životního prostředí

Ministerstvo pro místní rozvoj

ústřední orgán státní správy

- ve věcech regionální politiky,
- územního plánování a stavebního řádu, vyvlastnění,
- investiční politiky

Ministerstvo vnitra

ústřední orgán státní správy

- pro krizové řízení, civilní nouzové plánování, ochranu obyvatelstva a integrovaný záchranný systém,
- požární ochranu,
- pro oblast informačních systémů veřejné správy

Ministerstvo zdravotnictví

ústřední orgán státní správy

- ochranu veřejného zdraví,
- používání biocidních přípravků a uvádění biocidních přípravků a účinných látek na trh.
- ochranu a využívání přírodních léčivých zdrojů, přírodních léčebných lázní a zdrojů přírodních minerálních vod,

součástí Ministerstva zdravotnictví je Český inspektorát lázní a zřídels.

v rámci Ministerstva zdravotnictví – funkce Hlavního hygienika.

Organizace veřejné správy v oblasti životního prostředí

Ministerstvo průmyslu a obchodu

průmysl a životní prostředí obecně

speciálně vazba na integrované povolení (IPPC – nejlepší dostupné techniky (BAT)

podřízené subjekty: Česká obchodní inspekce, Správa úložišť radioaktivního odpadu

Ministerstvo kultury

ústřední orgán státní správy

- pro ochranu kulturních památek

Ostatní ústřední orgány státní správy

Např. Státní úřad pro jadernou bezpečnost, český báňský úřad

Specializované orgány státní správy ve vztahu k ochraně životního prostředí (podřízené příslušným ministerstvům)

- Česká inspekce životního prostředí
- Státní zemědělská a potravinářská inspekce
- Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský
- Státní veterinární správa České republiky
- Česká obchodní inspekce

Organizace veřejné správy v oblasti životního prostředí

Územní veřejná správa

Všeobecná územní správa

- kraje – samostatná působnost, přenesená působnost
- obce – samostatná působnost, přenesená působnost

Základní prameny:

Ústava, zákon o obcích, zákon o krajích, jednotlivé zákony a další předpisy z oblasti životního prostředí

Specializovaná územní správa

- krajské hygienické stanice
- obvodní báňské správy
- krajské veterinární správy
- krajské, regionální a oblastní orgány specializovaných státních inspekcí
- správy národních parků
- Regionální pracoviště Agentury ochrany přírody

Organizace veřejné správy v oblasti životního prostředí

Veřejné stráže

Lesní stráž

(lesní zákon)

Stráž ochrany přírody

(zákon o ochraně přírody a krajiny)

Rybářská stráž

(rybářský zákon)

Myslivecká stráž

(zákon o myslivosti)

TZ – úřední osoba (§ 127 odst. 1 písm. a) TZ)

Úřední osobou je fyzická osoba, která byla ustanovena lesní stráží, stráží přírody, mysliveckou stráží nebo rybářskou stráží, pokud plní úkoly státu nebo společnosti a používá přitom svěřené pravomoci pro splnění těchto úkolů

Bližší vymezení vždy v rámci „složkového předpisu“

Teplice 11. – 13. 11. 1989

Účast veřejnosti na ochraně životního prostředí – proč?

Je to nutné?

Klady

- **Environmentální demokracie – odpovědnost, transparentnost**
- **Znalost poměrů a blízkost ke zdroji**
- **Pomocná ruka**
- **Veřejná podpora rozhodnutí**
- **Rozvoj environmentální výchovy a vzdělání**

Zápory

- **Pouze procesní práva, široký rozsah, bezplatné nebo takřka bezplatné, ne nutně ochrana životního prostředí – osobní zájmy...**
- **Platonická láska**

Účast veřejnosti na ochraně životního prostředí – proč?

Obejdeme se bez veřejnosti?

- Preventivní průřezové procesy
- Povinnosti správních orgánů příslušných k vedení různých procesů a řízení ex offo
- Činnost dotčených orgánů (stanoviska a závazná stanoviska – odborné hledisko)
- Přezkumné řízení, obnova řízení a další mimořádné opravné prostředky
- Povinnosti orgánů činných v trestním řízení
- Aktivní legitimace Veřejného ochránce práv a Nejvyššího státního zástupce

Ale když se věci nevyvíjí podle zákona?

Účast veřejnosti na ochraně životního prostředí – proč?

Nastavení systému účasti veřejnosti:

- Definice veřejnosti
- Rozsah práv
- Procesní možnosti
- Dostupnost, rozsah, účinnost soudní ochrany (*actio popularis*, hromadné žaloby)
- Právní pomoc, moderace nákladů řízení...

Ale i komplexní nástroje:

- Vyjednávání
- Jednotné povolovací řízení
- Přehledná pravidla

Účast veřejnosti na ochraně životního prostředí – proč?

Nedostatky českého systému

- **Fragmentace podmínek účasti veřejnosti a časté novelizace (soudy řeší mrtvé právo)**
- **Neschopnost celkového nastavení a propojení povolovacích řízení**
- **Minimalistický přístup k harmonizačním požadavkům a rozpor s unijním/mezinárodním právem**
- **Vnímání účasti veřejnosti jako nežádoucí**
- **Nepropojení s náhradou újmy**

„Smyslem a účelem jejich účasti ve stavebních řízení není blokáce, zdržování a protahování realizace stavebního záměru procesními obstrukcemi, nýbrž to, aby kvalifikovaně, tj. odbornými argumenty z oblasti ochrany životního prostředí, urbanismu apod., hájila dotčené (veřejné) zájmy ochrany přírody a krajiny v konkurenci jiných veřejných zájmů a zájmů soukromých.“

(rozsudek NSS ze dne 4. 5. 2011, č. j. 7 As 2/2011 – 52)

Způsoby účasti veřejnosti

Různé přímé/nepřímé, formální/neformální způsoby

- **Petiční právo**
- **Shromažďovací právo**
- **Sdružovací právo**
- **Referendum**
- **Informace**
- **Účast veřejnosti na rozhodování, na tvorbě plánů, programů, politik a na přípravě právních předpisů**
- **Soudní ochrana**

Pojem účasti veřejnosti

V **širším smyslu výkon politických práv**, zejména práva sdružovacího, shromažďovacího, petičního, uskutečňování práva podílet se na správě věcí veřejných, a to buď přímo nebo prostřednictvím volených zástupců (aktivní i pasivní volební právo do zastupitelských a samosprávných orgánů všech stupňů, účast v referendu), **uskutečňování práva na informace, podávání podnětů a stížností**, účast v řízeních, která nejsou správními řízeními, a ve správních řízeních, **účast v občanskoprávních řízeních**, účast institucionalizované povahy (výkon funkce veřejných strážů), **výkon vlastnického práva** a uzavírání dohod a ostatní formy spolupráce s orgány veřejné správy.

V **užším smyslu** jako **účast ve správních řízeních a procesech**, které s životním prostředím souvisejí. Ta může nabývat různé intenzity v závislosti na procesním postavení konkrétního subjektu, od slabších forem (**konzultativní účast**) podání připomínek bez větší možnosti ovlivnit finální rozhodnutí až po silnou formu (**plnoprávná účast**) postavení účastníka řízení, jemuž svědčí možnost podávání námitek i obrany proti vydanému rozhodnutí.

Pojem veřejnosti a dotčené veřejnosti

Pojem veřejnost je užíván ve smyslu „každý“, zejména v rámci úpravy práva na přístup k environmentálním informacím, které musí být přístupné všem osobám bez jakékoliv povinnosti prokazovat zájem. Objevuje se ale též v úpravě účasti na rozhodovacích procesech jako například v čl. 6 odst. 7 Aarhuské úmluvy, který přiznává právo předkládat připomínky, informace, rozborů nebo stanoviska v rámci řízení o specifických činnostech všem příslušníkům veřejnosti.

Pojem dotčená veřejnost zahrnuje **dotčené osoby, což jsou v českém pojetí zejména dotčení vlastníci a také ekologické spolky**. Jedná se o pojem typický pro plnohodnotnou úpravu účasti na rozhodovacích procesech a možnost domáhat se soudní ochrany. Dotčená veřejnost nemusí být definována vnitrostátní úpravou, ale musí dotčené veřejnosti v pojetí Aarhuské úmluvy, mezi kterou budou vždy patřit i ekologické spolky, umožnit širokou účast na rozhodování a přístup k soudní ochraně.

Pro všechny procesy obecně platí, že jednotlivcům v nich bývá zásadně přiznána pouze účast konzultativní, pokud jim neschází výhodnější pozice například z titulu dotčení vlastnických práv.

Výkon práva petičního

- čl. 18 Listiny a zákon č. 85/1990 Sb., o právu petičním.
- Podle § 5 zákona o právu petičním musí být petice písemná a musí pod ní být uvedeno jméno, příjmení a bydliště toho, kdo ji podává. V praxi se stále častěji lze setkat i s různými elektronickými peticemi.
- Zákon stanoví, že petice musí obsahovat: • požadavek (žádost, návrh, stížnost s označením „text petice“), • petiční archy, • informace o tom, kdo petici sestavil (petiční výbor, jednotlivec, nevládní organizace).
- Petice se může týkat v zásadě jakéhokoliv tématu s výjimkou zasahování do nezávislosti soudu, vyzývání k porušování ústavy a zákonů, popírání nebo omezování osobních, politických nebo jiných práv občanů pro jejich národnost, pohlaví, rasu, původ, politické nebo jiné smýšlení, náboženské vyznání a sociální postavení nebo k podněcování nenávisti a nesnášenlivosti z těchto důvodů, anebo k násilí nebo hrubé neslušnosti.

Výkon práva petičního

- Správní orgán, jemuž je petice adresována, je povinen ji přijmout, a pokud obsah petice patří do jeho působnosti, je povinen jej posoudit a **do 30 odpovědět** tomu, kdo petici podal, anebo tomu, kdo zastupuje členy petičního výboru.
- V odpovědi uvede stanovisko k obsahu petice a způsob jejího vyřízení. Požadavek petice není bez ohledu na velikost jeho podpory závazný a neexistuje právní nárok na to, aby mu správní orgán vyhověl.

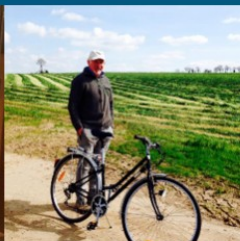
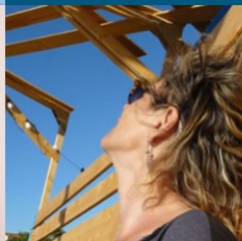
*„Soud souhlasí se závěrem orgánu ochrany přírody, že **při umístění sochařského díla do otevřené krajiny měl být zkoumán názor veřejnosti**. Uvedený požadavek se opírá o základní východiska Evropské úmluvy o krajíně vyhlášené pod č. 13/2005 Sb. m. s., podle jejíž preambule je krajina důležitou součástí kvality života lidí, proto by lidé měli hrát aktivní úlohu při jejím rozvoji.“ (rozsudek KS v Brně ze dne 11. 12. 2018, č. j. 29 A 119/2016-78)*

522 202
lidí již podepsalo

Join the movement against Arctic oil. Sign up.

JOIN THE MOVEMENT AGAINST ARCTIC OIL

Thank you to all the people who submitted your names as evidence against Arctic oil. You can still sign up your support to the court case by adding your name. This way we'll keep you updated about the movement against Arctic oil.

Email Nebo [f](#)

Support our work with a donation

PODPOŘIT

Naposledy podepsali

이윤서 100 3 minut

Evropská občanská iniciativa

Successful initiatives

This list covers the initiatives that have successfully reached the required number of statements of support.

Title	Languages available	Registration date Registration number	Commission's answer and follow- up
Ban glyphosate and protect people and the environment from toxic pesticides	EN* BG CS DA DE EL ES ET FI FR HR HU IT LT LV MT NL PL PT RO SK SL SV	25/01/2017 ECI(2017)000002	Awaiting Commission's reply by : 08/01/2018
Stop vivisection	EN* BG CS DA DE EL ES ET FI FR GA HR HU IT LT LV MT NL PL PT RO SK SL SV	22/06/2012 ECI(2012)000007	Communication Annex Commission's answer and follow- up
One of us	IT* BG CS DA DE EL EN ES ET FI FR HR HU LT LV MT NL PL PT RO SK SL SV	11/05/2012 ECI(2012)000005	Communication Annexes Commission's answer and follow- up
Water and sanitation are a human right! Water is a public good, not a commodity!	EN* BG CS DA DE EL ES ET FI FR GA HR HU IT LT LV MT NL PL PT RO SK SL SV	10/05/2012 ECI(2012)000003	Communication Annex Commission's answer and follow- up

Výkon práva shromažďovacího

- čl. 19 Listiny a zákon č. 84/1990 Sb., o právu shromažďovacím
- Výkon práva shromažďovacího vychází z oznamovacího principu (minimálně 5 dnů předem a maximálně 6 měsíců před konáním shromáždění).
- Shromáždění je možné ze zákonných důvodů omezit, a to v případě shromáždění na veřejných místech a za podmínky, že je to nezbytné pro ochranu práv a svobod druhých, ochranu veřejného pořádku, zdraví, mravnosti, majetku nebo pro bezpečnost státu.
- **Výkon práva sdružovacího**
- čl. 20 Listiny a zejm. zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník.
- V oblasti ochrany životního prostředí se uplatňují vedle ekologických spolků i různá specifická sdružení, například **honební společenstva** zakládaná na základě zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti.

Chvaletice – opakování z minulého semestru

<http://www.ceskatelevize.cz/ivysilani/10118379000-udalosti-v-regionech-praha/216411000140719-udalosti-v-regionech/obsah/484172-demonstrace-proti-chvaleticke-ekotrane>

Zajímavý fakt

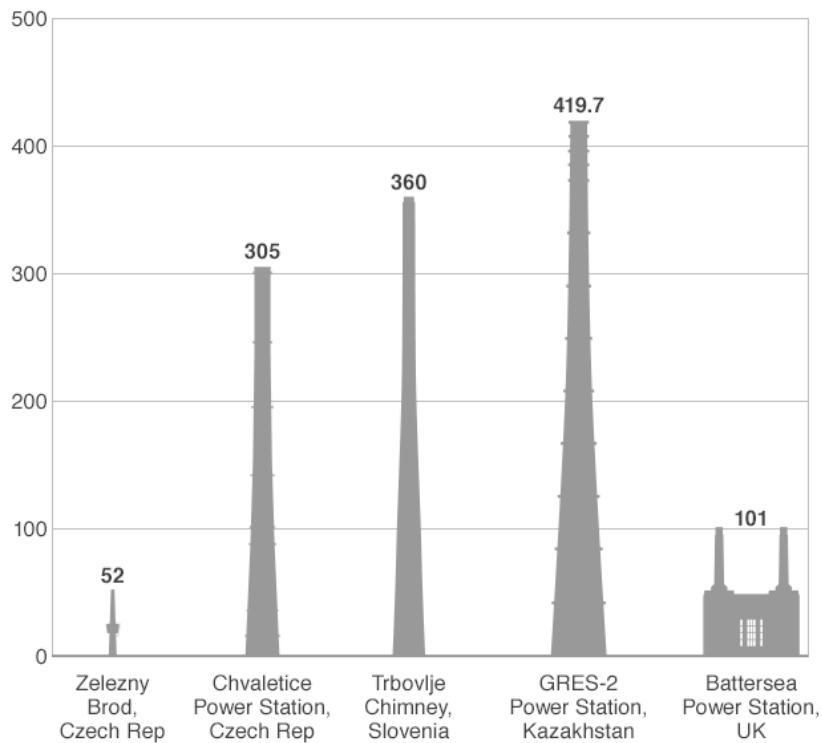

Zajímavý fakt

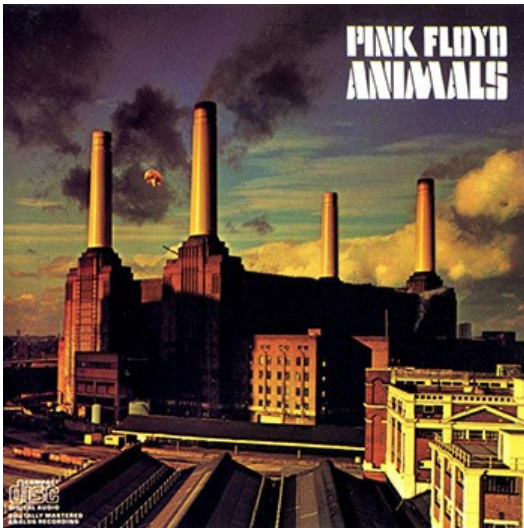
World's tallest chimneys

Metres

Zajímavý fakt

Zajímavý fakt

Zajímavý fakt

IPPC x EIA

Chotkov

IPPC x EIA

Chotíkov

Náměstek MŽP: Spalovna u Plzně je nejlépe připravená ze všech v ČR

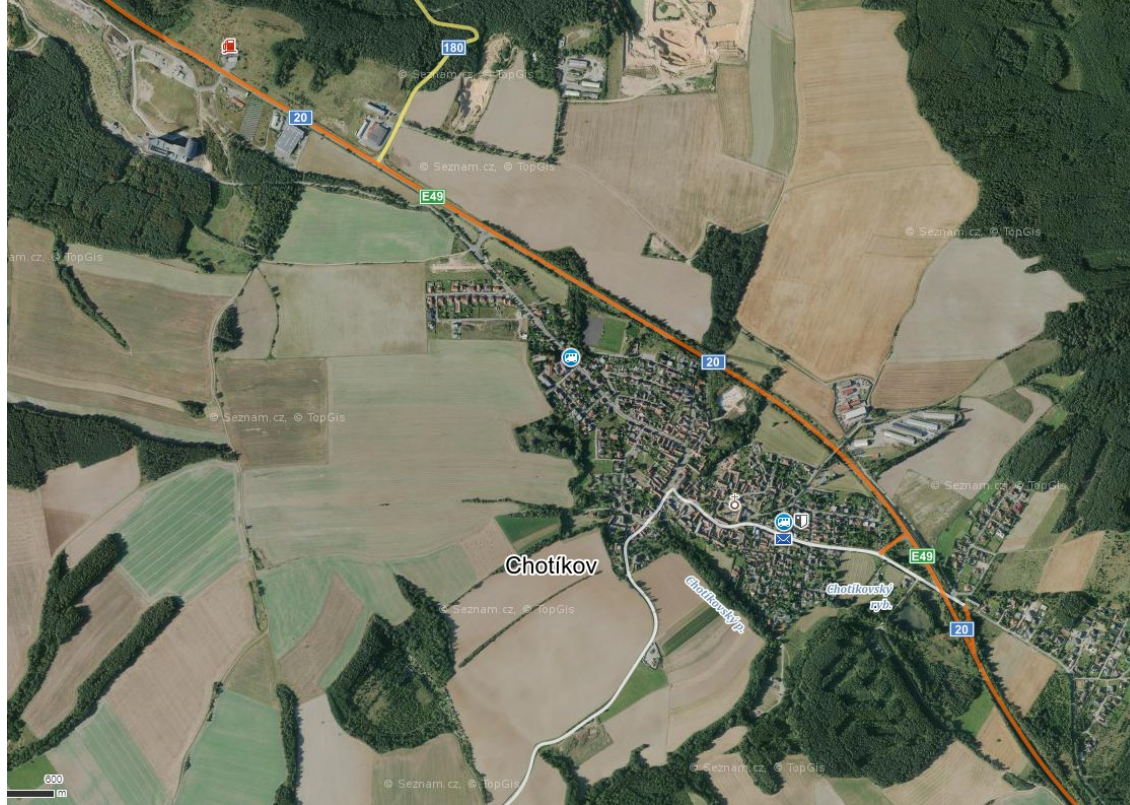
17.01.2013 09:02

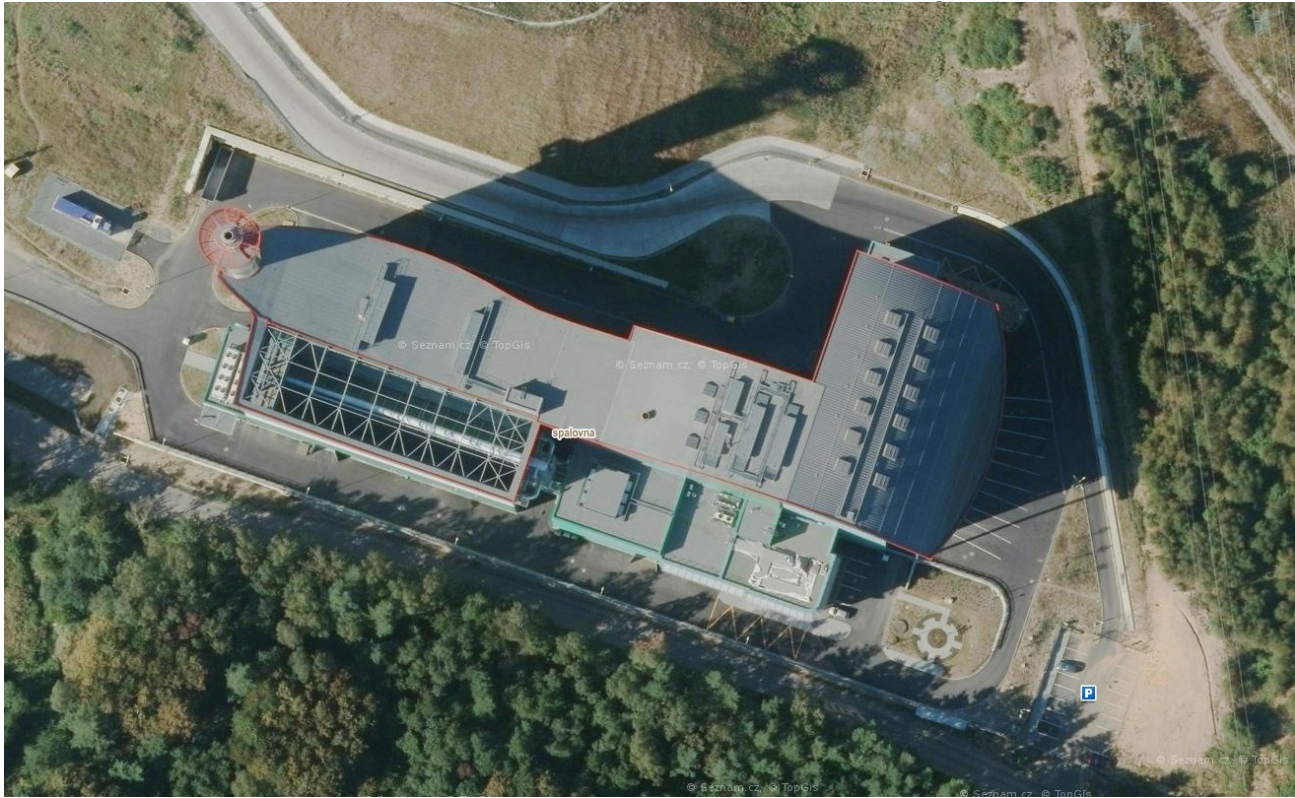
Připravovaná spalovna komunálních odpadů v Chotíkově u Plzně je nejlépe připraveným projektem z několika plánovaných zařízení na energetické využití odpadu v ČR. Projekt za dvě miliardy korun má velkou šanci získat až čtvrtinu dotací z EU. Zastupitelům Plzně to řekl první náměstek ministerstva životního prostředí (MŽP) Martin Frélich. Zastupitelé budou 24. ledna schvalovat, zda má městská teplárna spalovnu stavět, případně i bez podpory EU.

„Z pohledu MŽP má projekt má velkou šanci na dotaci EU. Důvodem je dlouhodobá příprava, která trvala více než dva roky. Byla předjednána s Evropskou komisí (EK). Veškeré dotazy byly zodpovězeny, argumenty, které zpochybňovaly některé věci, byly vyvráceny. Žadatel udělal maximum a projekt je připraven k realizaci,“ uvedl Frélich.

Více zde: <http://www.tretiruka.cz/news/namestek-mzp-spalovna-u-plzne-je-nejlepe-pripravena-ze-vsech-v-cr/>

IPPC x EIA

Chotíkov

Začátkem října 2016 přešla spalovna do plného provozu, zatím však pouze zkušebního. Neměla však platné územní ani stavební povolení, natož dotaci z EU.

16. LEDNA 2016 17:00 | [LIDOVKY.CZ](#) > [BYZNYS](#) > [STÁTNÍ POKLADNA](#)

Supermoderní spalovnu vyřadili aktivisté. Její ‚spánek‘ vyjde až na 150 milionů

Následuje článek
Exministr Urban řekl soudu, že i
ceně prodeje OKD nejedná

SPALOVNA KOMUNÁLNÍHO ODPADU V CHOTÍKOVĚ U PLZNĚ. | FOTO: ČTK

PLZEŇ/CHOTÍKOV Ke 150 milionům korun, ale podle některých názorů až na dvojnásobek, se může vyšplhat částka, o kterou přijde městem vlastněná společnost Plzeňská teplárenská. Důvodem je opožděný start prakticky hotové spalovny na energetické využití komunálního odpadu, jedné z nejmodernějších v Evropě.

Reklama

OVB
OBČIANSKÁ SPOLEČNOST

**MOJE RODINA
NA MĚ
SPOLÉHÁ**

Chotíkov - EIA

PLK1595 Závod na energetické využití komunálního odpadu Chotíkov (ZEVO Chotíkov)

Příslušný úřad: Krajský úřad Plzeňského kraje

Zařazení: III/10.1

Změněno: 11.02.2016 08:39

Stav: Stanovisko

Stanovisko dle §45i:

PLK1523 Závod na energetické využití komunálního odpadu Chotíkov (ZEVO Chotíkov)

Příslušný úřad: Krajský úřad Plzeňského kraje

Zařazení: III/10.1

Změněno: 08.11.2010 12:08

Stav: **Nepodléhá dalšímu posuzování**

Stanovisko dle §45i: **Ano**

IPPCC

Domovská stránka

O integrované prevenci

Hledat

Aktuální řízení

Zařízení

Seznamy

Externí odkazy

IPPCC.CZ (MPO)

GEOPORTÁL (IPPCC zařízení)

Informační systém EIA

EnviHELP

IRZ

E-PRTR

EMIS (ČHMÚ)

Zařízení

Seznam

Podle krajů

Podle kategorií

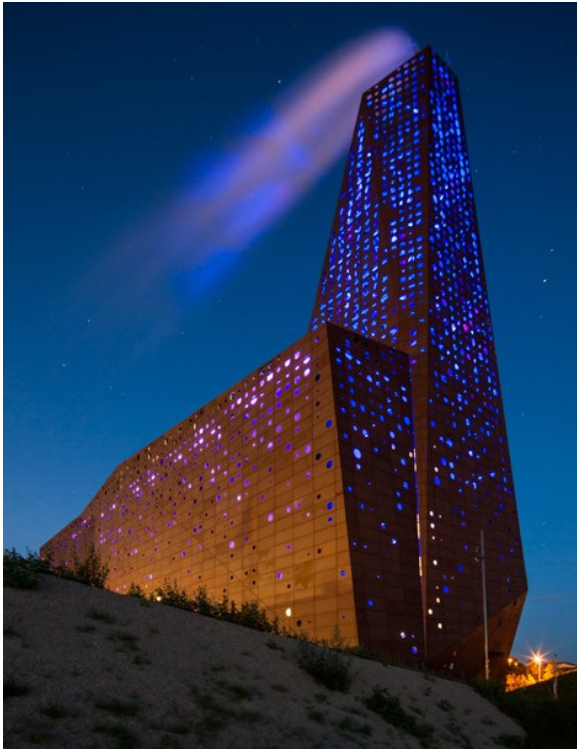
Hledaný výraz:

Provozovatel	Zařízení	Kategorie	Kraj	PID
.A.S.A. HP, spol. s r.o.	Skládka Loďín a solidifikační linka	5.4	Královéhradecký kraj	MZPR98EJ8Z31
.A.S.A., spol. s r.o.	Zařízení k úpravě, využívání, odstraňování a soustřeďování odpadů – dekontaminační plocha Dolní Příim	5.1; 5.4	Královéhradecký kraj	MZPR98EJV8H7
"HÁJEK", spol. s r.o.	Farma pro odchov selat s uzavřeným obratem stáda	6.6.c	Středočeský kraj	MZPR98EK7RW7
1. Jihočeský drůbežářský podnik, s.r.o.	1. Jihočeský drůbežářský podnik, s.r.o. - provozovna Sviny	6.6.a	Jihočeský kraj	MZPR98EJDPKO
3V & H, s.r.o.	Žárová zinkovna Uherský Brod	2.6	Zlínský kraj	MZPR98EK86YB
A S A P s.r.o.	Asanační podnik Věž	6.5	Kraj Vysočina	MZPR98EHV8TQ
A. Pöttinger, spol. s r. o.	A. Pöttinger, spol. s r. o. – výrobní závod Vodňany	2.6	Jihočeský kraj	MZPR98EJ4RE5
A.B.C., spol s r.o.	Výroba methylesteru mastných kyselin, řepkových expelerů, surových rostlinných olejů	4.1.b	Kraj Vysočina	MZPR98EHV5FT
A.P.E. s.r.o.	Čističí stanice vybraných kapalných odpadů, Kolbenova 616, 190 02 Praha 9	5.1	Hlavní město Praha	MZPR98EKAX2Y

[http://www.mzp.cz/ippcc/ippcc4.nsf/\\$pid/MZPAAGHZJOZP](http://www.mzp.cz/ippcc/ippcc4.nsf/$pid/MZPAAGHZJOZP)

Valencie

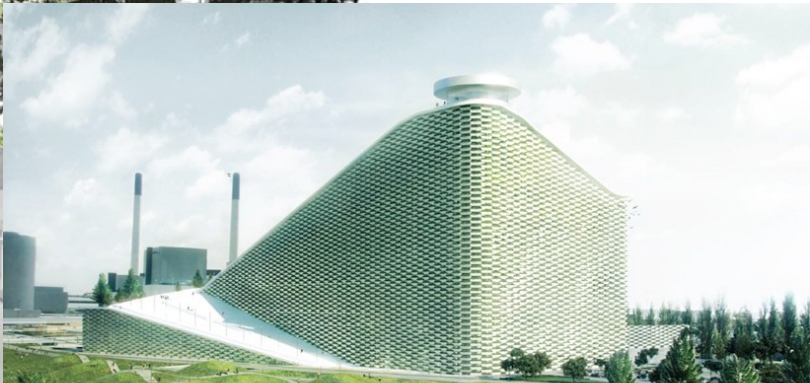

Roskilde

Kodaň

Shenzen

Maishima

Maishima

Místní a krajská referenda

- Zákony č. 22/2004 Sb., o místním referendu, a č. 118/2010 Sb., o krajském referendu a o změně některých zákonů.
- **Místní referendum** vyhláší **zastupitelstvo obce z vlastní iniciativy, nebo na základě návrhu, který mu předloží tzv. přípravný výbor.**
- Aby zastupitelstvo mohlo na základě návrhu vyhlásit místní referendum, musí podpisové listiny podepsat zákonem stanovený počet osob zapsaných v seznamu oprávněných osob:
 - u obcí do 3 000 obyvatel 30 % oprávněných osob,
 - u obcí do 20 000 obyvatel 20 % oprávněných osob,
 - u obcí do 200 000 obyvatel 10 % oprávněných osob,
 - u obcí nad 200 000 obyvatel 6 % oprávněných osob.

Místní a krajská referenda

- K **platnosti výsledku referenda** je zapotřebí, aby se jej zúčastnilo alespoň **35 % oprávněných občanů**. V referendu zvítězí varianta, pro kterou hlasovala **nadpoloviční většina** oprávněných občanů, kteří se referenda zúčastnili, a **alespoň 25 % všech oprávněných občanů**.
- V místním referendu se rozhoduje **toliko o věcech, které patří do samostatné působnosti obce**. Proto je potřeba vždy rozlišovat, zda řešená otázka spadá do samostatné či přenesené působnosti, přičemž východiskem je zejména § 35 zákona o obcích.
- Pro oblast ochrany životního prostředí je důležité také vymezení působnosti v § 6 odst. 5 StavZ, podle kterého zastupitelstvo obce v samostatné působnosti zejména rozhoduje o pořízení územního plánu a regulačního plánu, vydává územní plán a regulační plán.

Krajské referendum: podobné podmínky - usnesení zastupitelstva kraje nebo návrh přípravného výboru podpořený podpisem alespoň 6 % oprávněných osob s trvalým pobytem v kraji, v němž má být referendum konáno.

Místní a krajská referenda

<http://www.ceskatelevize.cz/ivysilani/10122978233-udalosti-v-regionech-ostava/415231100031229-udalosti-v-regionech/titulky>

Spolu s volbami 2017 proběhlo 9 místních referend:

Velké Meziříčí (projektová příprava obnovy historického centra): platné, nezávazné

Účast 37,3 procenta, pro odpověď "ano" se však vyjádřilo jen 24 procent. *"Výsledek referenda proto není závazný. Těžko hodnotit, co to pro město znamená,"* uvedl místostarosta Josef Komínek (ČSSD).

Chropyně (plán na těžbu štěrkopísku): jasné a závazné ne

Dobřejšovice (výstavba betonárky): jasné a závazné ne

Jilemnice (přestavba koupaliště): závazné ne (43/81)

Zastupitelstvu nezbývá než projekt zastavit, řekla starostka Jilemnice Jana Čechová.

Mimoň (stavba silničního průtahu): závazné ne

Podle starosty Františka Kaisera (Mimoňská obroda) bylo hlasování zbytečné, město s průtahem nepočítá, připravuje obchvat.

Vědomice (trasa obchvatu sousední Roudnice): závazné ne

Velké Přílepy (trasa obchvatu v rámci zkapacitnění D8 a D7): závazné ne

Výsledek obec předá kraji, který stavbu propojky dálnic D7 a D8 chystá.

Cerhenice (odkoupení Sokolovny): nezávazné ano

Městys chce proto o koupi pouze jednat a podle starosty Marka Semeráda (ČSSD) to ještě neznamena, že budovu koupí. *"Chtěli jsme hlavně vědět, co si o tom lidé myslí."*

Zubří („Jste pro krytý bazén v městě Zubří?“)

Obstrukční taktiky (typicky pražské městské části):

Vyhlášení vlastního referenda

Vyhlášení několika referend po sobě

Vyhlášení referenda na měsíce nebo dny, kdy lze čekat nízkou účast

Nevyhlášení referenda

Soudem vyhlášená referenda (výběr)

2012: Praha 7 (výběr sídla městské části – předražená radnice)

2012: Plzeň (obchodní dům)

2014: Ústí nad Labem (referendum proti hazardu)

2017: Karlovy Vary (podoba Vřídelní kolonády)

Mezinárodní úmluva o přístupu k informacím, účasti veřejnosti na rozhodování a přístupu k právní ochraně v otázkách životního prostředí (Aarhuská úmluva).

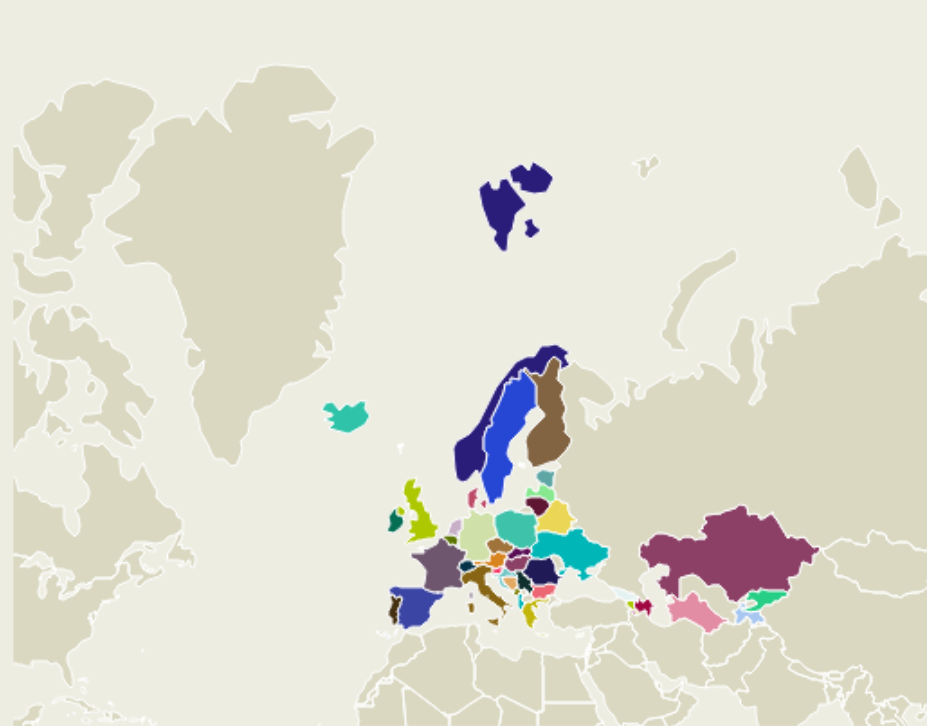
- Přijata na 4. ministerské konferenci Evropské hospodářské komise OSN v dánském městě Aarhus 25. 6. 1998.
- Účinnosti nabyla 30. 10. 2001.
- Česká republika smlouvu ratifikovala 6. 7. 2004 a v následujícím roce ji ratifikovalo i tehdejší Společenství.
- **Žádný zvláštní soud – Výbor pro dodržování Aarhuské úmluvy vydává doporučení a závěry**

AARHUS CONVENTION
for our environment

AARHUS CONVENTION

Parties to the Aarhus Convention and their dates of ratification

Aarhuská úmluva - obsah

Článek 1 Cíl

Článek 2 Definice

Článek 3 Všeobecná ustanovení

Článek 4 Přístup k environmentálním informacím

Článek 5 Sbírání a rozšiřování informací o životním prostředí

Článek 6 Účast veřejnosti na rozhodování o specifických činnostech

Článek 7 Účast veřejnosti při tvorbě plánů, programů a politik týkajících se životního prostředí

Článek 8 Účast veřejnosti na přípravě prováděcích předpisů a obecně použitelných právně závazných normativních nástrojů

Článek 9 Přístup k právní ochraně

Článek 10 Zasedání stran

Článek 11 Hlasovací právo

Článek 12 Sekretariát

Článek 13 Přílohy

Článek 14 16 Změny a doplňky

Článek 15 Kontrola plnění

Článek 16 Urovnávání sporů

Článek 17 Podepsání

Článek 18 Depozitář

Článek 19 Ratifikace, přijetí, schválení a přistoupení

Článek 20 Nabytí účinnosti

Článek 21 Odstoupení

Článek 22 Autentická znění

Příloha I Seznam činností uvedených v článku 6, odstavec 1 (a)

Příloha II Rozhodčí řízení

Aarhuská úmluva - obsah

Článek 2 Definice

- environmentální informace, státní orgán, veřejnost, dotčená veřejnost

Článek 4 Přístup k environmentálním informacím

- kdokoliv, rychle, bez prokazování důvodu, možnosti zamítnutí

Článek 5 Sbírání a rozšiřování informací o životním prostředí

- sbírat informace, zřídit systémy poskytování – elektronické databáze, připravovat pravidelné zprávy, varovat v případě ohrožení

Článek 6 Účast veřejnosti na rozhodování o specifických činnostech

- Účast na rozhodování o činnostech v příloze I (**podobné EIA a IPPC**)

- Také další činnosti s možným významným vlivem (uvážení)

Článek 7 Účast veřejnosti při tvorbě plánů, programů a politik týkajících se životního prostředí

Článek 8 Účast veřejnosti na přípravě prováděcích předpisů a obecně použitelných právně závazných normativních nástrojů

Třípilířová struktura Aarhuské úmluvy

Přístup k informacím

- ✓ veřejnost
- ✓ pasivní
- ✓ aktivní

Účast na rozhodování

- ✓ dotčená veřejnost
- ✓ rozhodování o činnostech v příloze I a dalších činnostech s významným vlivem
- ✓ příprava koncepcí
- ✓ příprava právních předpisů

Přístup k soudní ochraně

- ✓ dotčená veřejnost
- ✓ odmítnuté informace
- ✓ rozhodnutí z pilíře II
- ✓ Porušení (dalších) vnitrostátních pravidel ochrany životního prostředí

Článek 9 Přístup k právní ochraně

- 1) Při neposkytnutí informací
- 2) Strany v rámci své vnitrostátní legislativy zajistí, aby členové zainteresované veřejnosti (a) **mající dostatečný důvod**, nebo alternativně, (b) **u nichž trvá omezování či porušování práva** v případech, kdy to správní řád strany požaduje jako předběžnou podmínku, měli možnost dosáhnout přezkoumání soudem nebo jiným nezávislým nebo nestranným orgánem zřízeným ze zákona, **napadat věcně a procedurálně zákonnost jakýchkoli rozhodnutí, aktů nebo opomenutí podle ustanovení článku 6**, a v případech, kdy je tak stanoveno vnitrostátním právem a aniž by tím byl dotčen odstavec 3 článku 9 i dalších relevantních ustanovení této úmluvy.
- 3) Navíc... měli přístup ke správním nebo soudním řízením, aby **mohli vznášet námitky proti jednání, aktům nebo opomenutí ze strany soukromých osob nebo státních orgánů, jež jsou v rozporu s ustanoveními jejich vnitrostátního práva týkajícího se životního prostředí.**

Výbor pro dodržování Aarhuské úmluvy: Česko porušuje čl. 9, EU rovněž

Aarhuská úmluva

I + II + III

Unijní právo

I + II + III

Vnitrostátní právo

I + II

I + II + III

Úprava účasti veřejnosti na rozhodování

Konzultativní činnost + účastenství

Nutné rozlišovat různé procesy, které nejsou řízením a řízeními s účastníky

Přijímání právních předpisů – RIA, připomínkování, oslovování poslanců

Plánování – připomínky/námítky, zástupce veřejnosti - typicky územní plánování, SEA, národní plány povodí a plány pro zvládání povodňových rizik, lesní hospodářské plány a osnovy, ale i obecně dle § 172 odst. 4 a 5 správního řádu připomínky či námítky k návrhu opatření obecné povahy

Účastenství v povolovacích řízeních

1) Žádná úprava - lex generalis = správní řád (§ 27 a § 28)

2) většinou vlastní úprava

2a) neúplná: „účastníkem řízení jsou také...“

2b) úplná: „účastníkem řízení jsou:“

Výslovná úprava ve vztahu k účasti ekologických spolků

Zákon č. 100/2001 Sb.

Zákon č. 114/1992 Sb.

Zákon č. 76/2002 Sb.

Vodní zákon

**ÚČASTENSTVÍ V ŘÍZENÍ
PODLE ZVLÁŠTNÍCH
PŘEDPISŮ**

KONKRÉTNÍ ŘÍZENÍ (ZVL. PŘEDPIS)

Zvláštní předpis obsahuje
úpravu účastenství

VLASTNÍ ÚPRAVA ÚČASTENSTVÍ

„Účastníkem
řízení jsou:“

ÚPLNÁ

„Účastníkem
řízení je také:“

NEÚPLNÁ

Vylučuje účastenství
podle jiných předpisů

UZAVŘENÁ

NEUZAVŘENÁ

NEODKAZUJE NA ŽÁDNOU
OBEČNOU ÚPRAVU

ODKAZUJE JINAM

POUZE ZVL. PŘEDPIS (+ SPOLKY PODLE EIA)

ZVL. PŘEDPIS (+ SPOLKY PODLE EIA)

**ZVL. PŘEDPIS + SŘ
(+ SPOLKY PODLE EIA)**

**ZVL. PŘEDPIS
+ JINÝ
PŘEDPIS**

§ 19/1 atomového zákona:
„Žadatel je jediným účastníkem řízení.“

Územní řízení (§ 85 StZ) a stavební řízení
(§ 109 StZ).

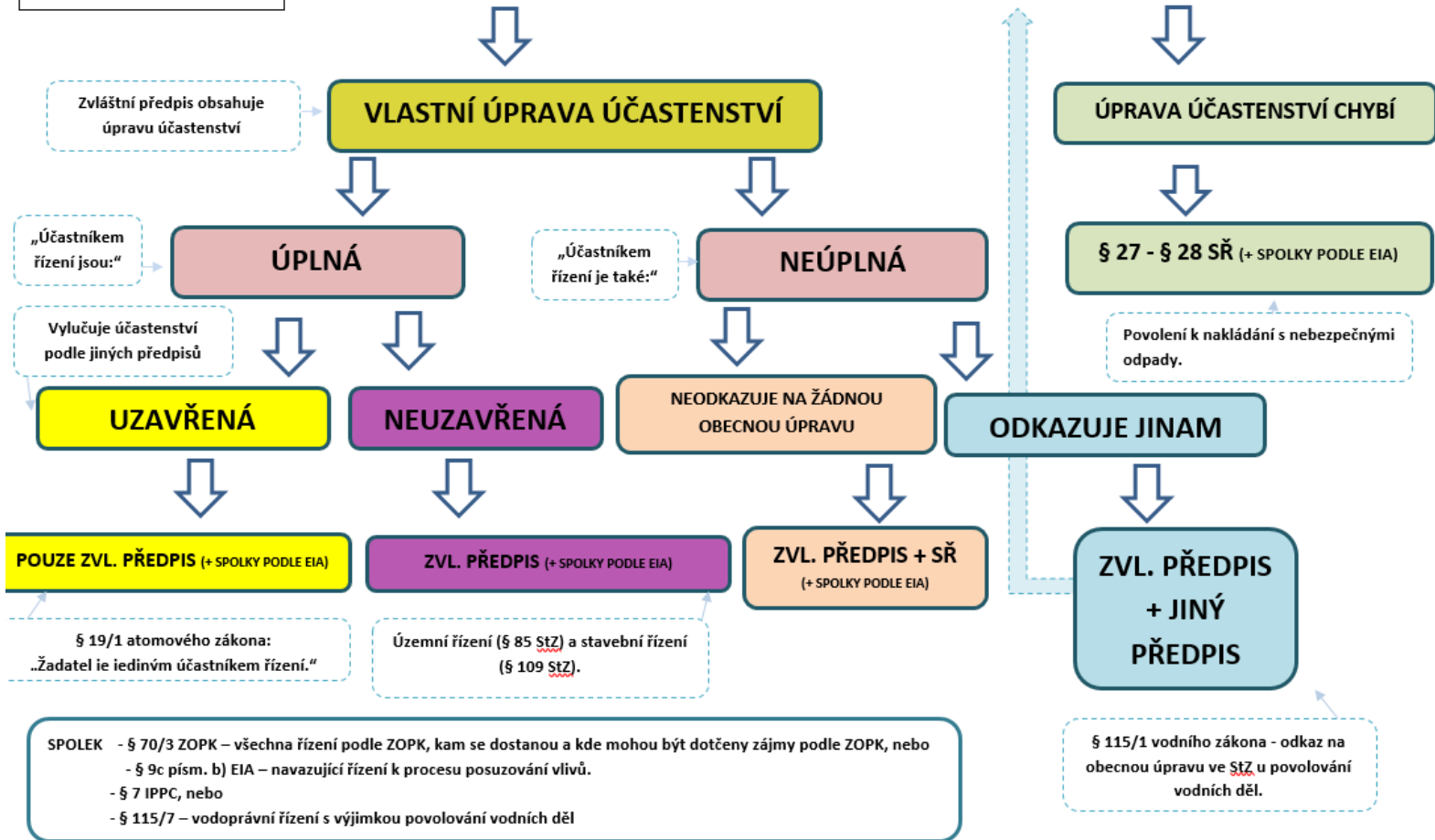
Povolení k nakládání s nebezpečnými
odpady.

SPOLEK - § 70/3 ZOPK – všechna řízení podle ZOPK, kam se dostanou a kde mohou být dotčeny zájmy podle ZOPK, nebo
- § 9c písm. b) EIA – navazující řízení k procesu posuzování vlivů.
- § 7 IPPC, nebo
- § 115/7 – vodoprávní řízení s výjimkou povolování vodních děl

§ 115/1 vodního zákona - odkaz na
obecnou úpravu ve StZ u povolování
vodních děl.

ÚPRAVA ÚČASTENSTVÍ CHYBÍ

§ 27 - § 28 SŘ (+ SPOLKY PODLE EIA)

Česká úprava účasti veřejnosti

Příklad: Účastníci územního řízení: a) žadatel, b) obec, a) vlastník pozemku, d) sousedé, e) osoby, o kterých tak stanoví zvláštní právní předpis.

Účastníci stavebního řízení: a) stavebník, b) vlastník stavby, c) vlastník pozemku, d) vlastník stavby na pozemku, e) soused, f) ten, kdo má k sousednímu pozemku právo odpovídající věcnému břemenu, může-li být toto právo prováděním stavby přímo dotčeno, g) osoba, o které tak stanoví zvláštní právní předpis, pokud mohou být stavebním povolením dotčeny veřejné zájmy chráněné podle zvláštních právních předpisů a o těchto věcech nebylo rozhodnuto v územním rozhodnutí.

Zvláštní úprava úplná (+ osoby podle jiného předpisu – spolky podle zákona č. 100/2001)

Dvě cesty k plnoprávné účasti:

1) Vlastní úprava účastenství nebo obecná úprava ve správním řádu.

Úprava počítající se zapojením ekologických spolků v řízeních i podle jiných právních předpisů: § 70 ZOPK (do 31. 12. 2017) a § 9c zákona EIA.

2) Účastenství podle správního řádu:

Většinou dotčení vlastníci

Ekologické spolky, pokud dovodíme možnost jejich dotčení na hmotných právech (viz dále)

Vlastní úprava:

Dotčená veřejnost většinou v pozici dotčených vlastníků (sousedů)

Nebo ekologických spolků (viz dále)

§ 9c zákona EIA

(1) Veřejnost může v navazujícím řízení uplatňovat připomínky k záměru. Připomínky lze uplatnit ve lhůtě do 30 dnů od zveřejnění informací podle § 9b odst. 1 na úřední desce, nestanoví-li zvláštní právní předpis či správní orgán příslušný k vedení navazujícího řízení lhůtu delší

(3) Pokud se podáním písemného oznámení přihlásí správnímu orgánu, který navazující řízení vede, do 30 dnů ode dne zveřejnění informací podle § 9b odst. 1, **stává se účastníkem navazujícího řízení též**

a) Samosprávný celek dotčený záměrem, nebo

b) **dotčená veřejnost uvedená v § 3 písm. i) bodě 2 (ekologické spolky).**

(4) Odvolání proti rozhodnutí vydanému v navazujícím řízení může podat také dotčená veřejnost uvedená v § 3 písm. i) bodě 2, a to i v případě, že nebyla účastníkem řízení v prvním stupni.

§ 70 ZOPK

(1) Ochrana přírody podle tohoto zákona se uskutečňuje za přímé účasti občanů, prostřednictvím jejich občanských sdružení a dobrovolných sborů či aktivů.

(2) Občanské sdružení nebo jeho organizační jednotka, jehož hlavním posláním podle stanov je ochrana přírody a krajiny (dále jen "občanské sdružení"), je oprávněno, pokud má právní subjektivitu, **požadovat u příslušných orgánů státní správy, aby bylo předem informováno o všech zamýšlených zásazích a zahajovaných správních řízeních, při nichž mohou být dotčeny zájmy ochrany přírody a krajiny chráněné podle tohoto zákona, s výjimkou řízení navazujících na posuzování vlivů na životní prostředí podle § 3 písm. g) zákona o posuzování vlivů na životní prostředí.** Tato žádost je platná jeden rok ode dne jejího podání, lze ji podávat opakovaně. Musí být věcně a místně specifikována.

(3) Občanské sdružení je oprávněno **za podmínek a v případech podle odstavce 2 účastnit se řízení podle tohoto zákona,** pokud oznámí svou účast písemně do osmi dnů ode dne, kdy mu bylo příslušným správním orgánem zahájení řízení oznámeno; v tomto případě má postavení účastníka řízení. Dnem sdělení informace o zahájení řízení se rozumí den doručení jejího písemného vyhotovení nebo první den jejího zveřejnění na úřední desce správního orgánu a současně způsobem umožňujícím dálkový přístup.

§ 70 ZOPK – šíře námitek

Rozsudek MS v Praze ze dne 11. 8. 2016, č. j. 8A 22/2012 – 54:

Mezi uplatněnými námitkami a zájmy, jejichž ochrana založila žalobcovu účast v řízení, tak musí existovat obsahová spojitost, již nepochybně lze vysledovat mezi ochranou přírody a krajiny a ochranou vody či ovzduší, neboť se jedná o jednotlivé složky životního prostředí – a žalobce je dle svých stanov primárně zaměřen na ochranu životního prostředí – nikoli však již mezi ochranou přírody a krajiny a ochranou památkově chráněných staveb.

Rozsudek NSS ze dne 29. 11. 2012, č. j. 7 As 144/2012 – 53:

Toto ustanovení umožňuje hájit pouze složky životního prostředí chráněné tímto zákonem. Taková ochrana může spočívat i v hájení jiných zájmů, je-li jejich spojitost se zájmy ochrany přírody a krajiny chráněnými zákonem o ochraně přírody a krajiny zjevná nebo vyplývá z podkladů, které má správní orgán k dispozici, případně pokud ji občanské sdružení prokáže.

§ 71 ZOPK – účast obcí

(1) Obce se prostřednictvím svých orgánů zapojují do ochrany přírody a krajiny ve svých územních obvodech. Vyjadřují se zejména k vyhlášení a rušení zvláště chráněných území, památných stromů a jejich ochranných pásem.

(2) Orgány státní ochrany přírody jsou povinny spolupracovat s obcemi, předkládat jim požadované podklady a informace, poskytovat potřebná vysvětlení k zásahům do přírody i způsobům její ochrany, zejména pokud takové zásahy mohou nepříznivě ovlivnit prostředí v obci nebo omezit výkon práv jejích obyvatel.

(3) Obce jsou ve svém územním obvodu účastníkem řízení podle tohoto zákona, pokud v téže věci nerozhodují jako orgány ochrany přírody.

(4) Obce ve svém územním obvodu mají při projednávání návrhu opatření obecné povahy podle části třetí tohoto zákona postavení dotčeného orgánu podle správního řádu.

§ 7 IPPC – integrované povolení

a) provozovatel zařízení, b) vlastník zařízení, c) obec s kraj, na jejichž území je nebo má být zařízení umístěno, e) občanská sdružení, obecně prospěšné společnosti, zaměstnavatelské svazy nebo hospodářské komory, jejichž předmětem činnosti je prosazování a ochrana profesních zájmů nebo veřejných zájmů podle zvláštních právních předpisů, dále obce nebo kraje, na jejichž území může toto zařízení ovlivnit životní prostředí, pokud se jako účastníci písemně přihlásily úřadu do 8 dnů ode dne zveřejnění stručného shrnutí údajů ze žádosti podle § 8.

- Pro řízení o povolení nepodstatné změny je okruh účastníků omezený!

§ 115 vodního zákona

(1) Pokud tento zákon nestanoví jinak, postupují vodoprávní úřady při řízení o věcech upravených vodním zákonem podle stavebního zákona, jde-li o rozhodování týkající se vodních děl a vodohospodářských úprav.

(4) **Účastníkem řízení jsou též obce**, v jejichž územním obvodu může dojít rozhodnutím vodoprávního úřadu k ovlivnění vodních poměrů nebo životního prostředí, pokud tento zákon nestanoví jinak.

(5) **Účastníkem řízení je správce vodního toku v případech**, kdy se řízení dotýká vodního toku.

(7) Občanské sdružení má postavení účastníka řízení vedeného podle tohoto zákona, s výjimkou stavebních řízení vedených podle § 15 a řízení navazujících na posuzování vlivů na životní prostředí podle § 3 písm. g) zákona o posuzování vlivů na životní prostředí, jestliže písemně požádá o postavení účastníka řízení do 8 dnů ode dne sdělení informace podle odstavce 6. Dnem sdělení informace o zahájení řízení se rozumí den doručení jejího písemného vyhotovení nebo první den jejího zveřejnění na úřední desce správního orgánu a současně způsobem umožňujícím dálkový přístup.

(16) Účastníkem řízení o povolení k odběru podzemní vody je žadatel a dále osoby podle odstavců 4 a 7. Účastníky řízení o určení správce drobného vodního toku nebo jeho zrušení jsou žadatel, dosavadní správce drobného vodního toku, správce povodí a obce, jejichž územím drobný vodní tok protéká. K vydání rozhodnutí se vyjadřují příslušné vodoprávní úřady (§ 106 odst. 1).

Praktické důsledky

Není třeba EIA: účastenství podle vlastní úpravy, do které v některých případech spadají i ekologické spolky (ZOPK, IPPC, VZ). Ani tato zvláštní úprava nedopadá na všechna řízení podle ZOPK, IPPC, VZ.

Je třeba EIA:

Zvláštní režim, který se uplatní pro všechna navazující řízení. Spolky existující déle jak 3 roky nebo s podporou 200 podpisů; možnost podat odvolání o rozhodnutí, že záměr nebude posouzen, možnost účastnit se navazovacích řízení, rovnou založena i aktivní legitimace k podání žaloby (výslovně hmota i proces, 90 dní). Navazující řízení se vždy považuje za řízení s velkým počtem účastníků.

Pozor! Od 1. 1. 2018 přísnější pravidla pro podporující listiny.

Pozor! Účast v navazujících řízeních se netýká veškeré dotčené veřejnosti, ale pouze spolků (a obcí + krajů). Sousedé se sem musí dostat přes vlastní úpravu.

V řízeních, která následují po provedení procesu EIA, ale nejsou navazující, platí první bod, tj. vlastní úprava.

Výstavba bytovky na kraji města na místě, kde se vyskytuje silně ohrožený živočišný druh (křeček polní)

V sousední bytovce bydlí pan Křeček, kterému se nelíbí, že přijde o výhled.

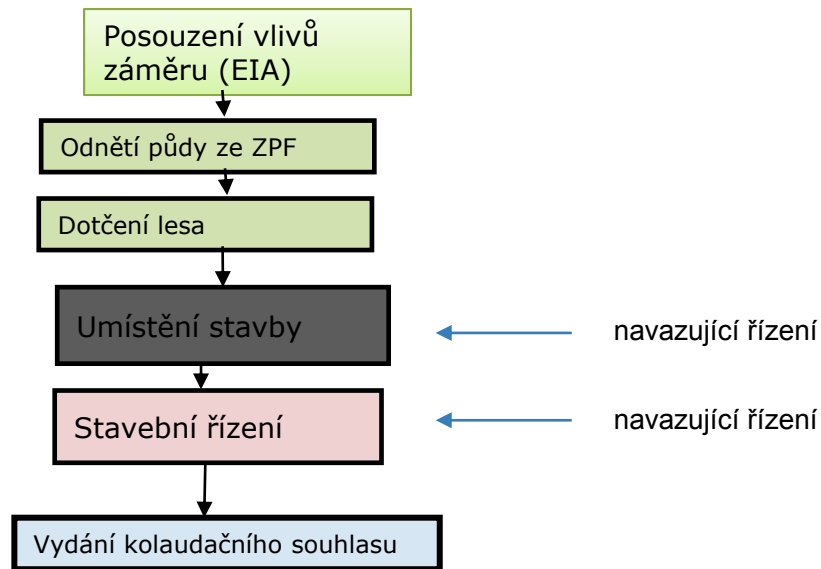
- Námitky je třeba uplatnit včas, tzn. v řízení o umístění stavby.
- Vlastník bytu v sousedním domě se může stát účastníkem řízení, a to i na základě ztráty výhledu nebo zastínění, ale nepřísluší mu námitka, která se týká výlučně ohrožení křečka
- Nájemce bytu v sousedním domě se ani nestane účastníkem řízení.
- Oba mohou založit spolek dle § 70 ZOPK, který se ale nedostane do územního řízení.
- Spolek podle § 70 ZOPK se dostane do řízení podle § 56 ZOPK, ale může vznášet toliko námitky ohledně ohrožení křečka (a další, které se týkají zájmů ochrany přírody a krajiny). Ale pouze pokud bude řízení vedeno, tzn. na křečka se přijde před zahájením řízení podle StavZ.
- Pokud proběhne EIA, dostane se do územního řízení (které je navazujícím) spolek splňující podmínku 3 let činnosti nebo 200 podpisů, a může uplatňovat námitky, které se vztahují k celému širokému předmětu posuzování vlivů (včetně dopadu na obyvatelstvo).

Výstavba stálého kempu s celkovou kapacitou 100 ubytovaných

Výstavba stálého kempu s celkovou kapacitou 100 ubytovaných

- **Příloha č. 1/bod 117/kat. II zákona o posuzování vlivů, EIA proběhne (10 m od lesa)**
- **IPPC není,**
- **Zemědělská půda.**

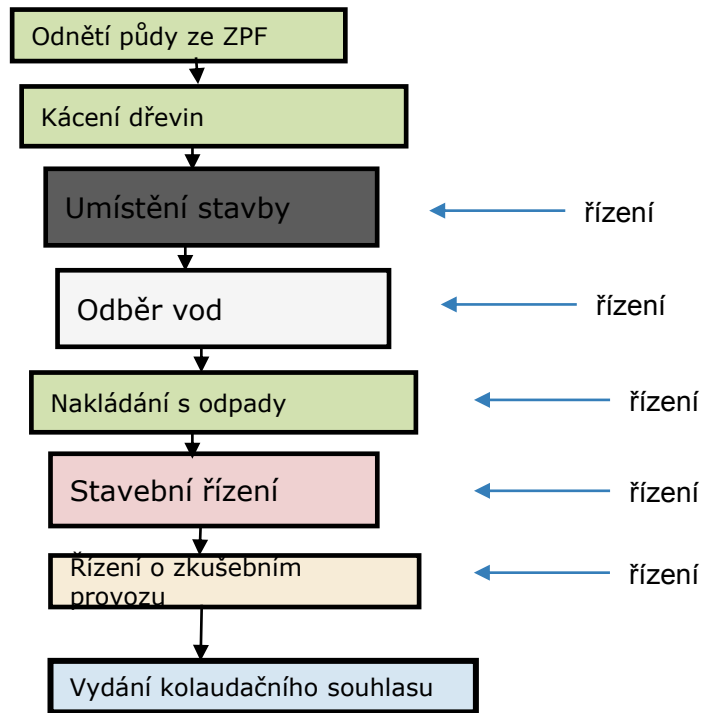
§ 14/2 LesZ: *Dotýká-li se řízení podle zvláštních předpisů zájmů chráněných tímto zákonem, rozhodne stavební úřad nebo jiný orgán státní správy jen se souhlasem příslušného orgánu státní správy lesů, který může svůj souhlas vázat na splnění podmínek. Tohoto souhlasu je třeba i k dotčení pozemků do vzdálenosti 50 m od okraje lesa. Souhlas vydávaný jako podklad pro rozhodnutí o umístění stavby nebo územní souhlas a dále pro rozhodnutí o povolení stavby, zařízení nebo terénních úprav anebo jejich ohlášení je závazným stanoviskem podle správního řádu a není samostatným rozhodnutím ve správním řízení.*

Výstavba závodu na výrobu papíru

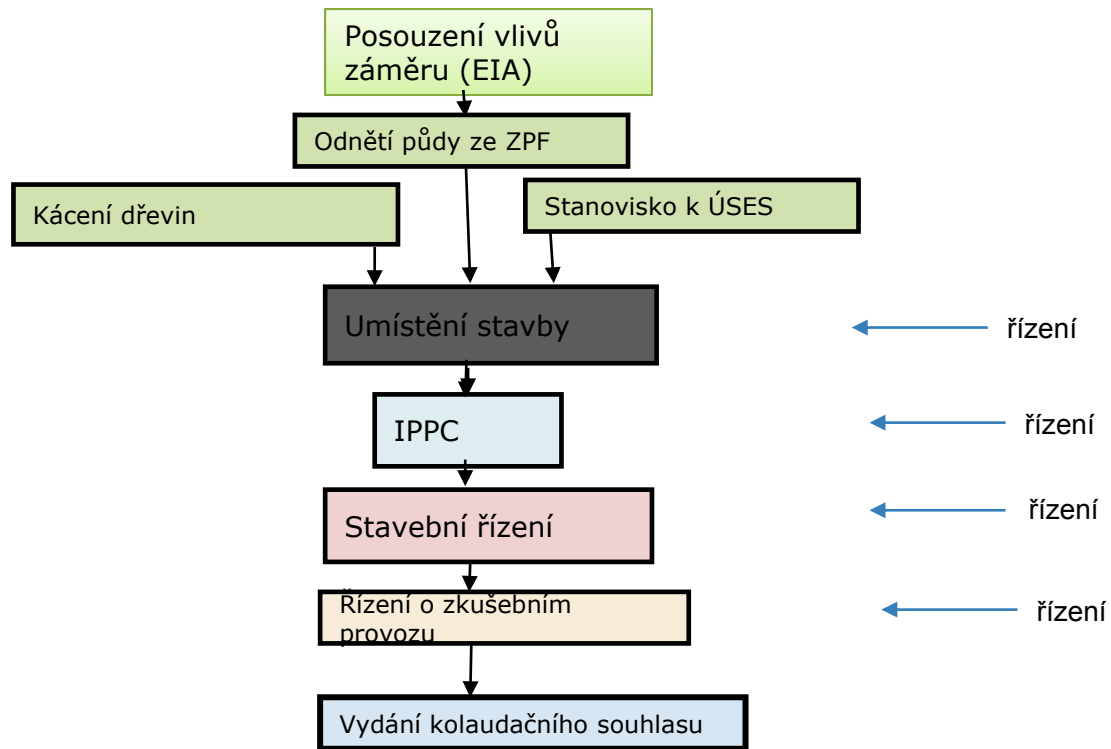
Výstavba závodu na výrobu papíru (kapacita 15 tun denně)

- **Příloha č. 1/bod 72/kat. II zákona o posuzování vlivů:** nad 10 t/den zjišťovací řízení, nad 200 t/den EIA
- **EIA neproběhne (konec ve zjišťovacím řízení),**
- **pod limitem IPPC (6.1. Průmyslová výroba papíru a lepenky, o výrobní kapacitě větší než 20 t denně),**
- **zemědělská půda,**
- **rostoucí dřeviny.**

Výstavba závodu na výrobu papíru (kapacita 20 tun denně)

- **ÚSES – místní biokoridor (soustava remízků),**
- **EIA proběhne,**
- **Nad limitem IPPC,**
- **Zemědělská půda,**
- **Rostoucí dřeviny.**

Správní soudnictví

Relevantní čtyři druhy řízení:

- řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu,
- ochrana proti nečinnosti správního orgánu,
- řízení o ochraně před nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením správního,
- řízení o zrušení opatření obecné povahy nebo jeho části.

Žaloba proti rozhodnutí: § 65 Žalobní legitimace

(1) **Kdo tvrdí, že byl na svých právech zkrácen přímo nebo v důsledku porušení svých práv** v předcházejícím řízení úkonem správního orgánu, jímž se zakládají, mění, ruší nebo závazně určují jeho práva nebo povinnosti, (dále jen "rozhodnutí"), může se žalobou domáhat zrušení takového rozhodnutí, popřípadě vyslovení jeho nicotnosti, nestanoví-li tento nebo zvláštní zákon jinak.

(2) Žalobu proti rozhodnutí správního orgánu může podat i **účastník řízení před správním orgánem, který není k žalobě oprávněn podle odstavce 1, tvrdí-li, že postupem správního orgánu byl zkrácen na právech**, která jemu příslušejí, takovým způsobem, že to mohlo mít za následek nezákonné rozhodnutí.

§ 66 Zvláštní žalobní legitimace k ochraně veřejného zájmu

(2) Žalobu je oprávněn podat **nejvyšší státní zástupce, jestliže k jejímu podání shledá závažný veřejný zájem**.

(3) Žalobu je oprávněn podat **veřejný ochránce práv, jestliže k jejímu podání prokáže závažný veřejný zájem**.

Správní soud

§ 101a - OOP

(1) Návrh na zrušení právech opatřením oprávněn ve věci, ve návrh, může navrhn

(2) Návrh na zrušení

(3) Odpůrcem je ten

Soudy: Aktivně legitimní nebo zástupci veřejnosti

- Předchozí účast vypořádání nám
- Okruh námitek j

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Karla Šimky a soudkyň JUDr. Miluše Doškové a Mgr. Evy Šonkové v právní věci navrhovatelů: **a) městská část Praha - Dolní Chabry**, se sídlem Hrušovanské nám. 253/5, Praha 8, **b) městská část Praha - Ďáblice**, se sídlem Květnová 553/52, Praha 8, **c) městská část Praha - Lysolaje**, se sídlem Kovárenská 8/5, Praha - Lysolaje, **d) městská část Praha - Nebušice**, se sídlem Nebušická 128, Praha - Nebušice, **e) městská část Praha - Suchdol**, se sídlem Suchdolské náměstí 734/3, Praha - Suchdol, **f) Geologický ústav AV ČR, v. v. i.**, se sídlem Rozvojová 269, Praha - Lysolaje, **g) Ústav experimentální botaniky AV ČR, v. v. i.**, se sídlem Rozvojová 263, Praha - Lysolaje, **h) Ústav fotoniky a elektroniky AV ČR, v. v. i.**, se sídlem Chaberská 57, Praha 8, **ch) Ústav chemických procesů AV ČR, v. v. i.**, se sídlem Rozvojová 135, Praha - Lysolaje, **i) E. K.**, **j) Ing. V. V.**, všichni zastoupeni JUDr. Michalem Bernardem, Ph.D., advokátem se sídlem Klokotská 103/13, Tábor, proti odpůrci: **Hlavní město Praha**, se sídlem Mariánské náměstí 2/2, Praha 1, zastoupené JUDr. Tomášem Hlaváčkem, advokátem se sídlem Kořenského 15, Praha 5, za účasti osob zúčastněných na řízení: **I) Letiště Praha, a. s.**, se sídlem K Letišti 6/1019, Praha 6, **II) Český Aeroholding, a. s.**, se sídlem Jana Kašpara 1069/1, Praha 6, obě zastoupeny JUDr. Bc. Nikolou Hönigovou, advokátkou se sídlem Rubešova 162/8, Praha 2, o návrhu na zrušení opatření obecné povahy č. 43/2014 - Zásady územního rozvoje hl. m. Prahy Aktualizace č. 1, vydaného Usnesením zastupitelstva hl. m. Prahy, které nabylo účinnosti dne 1. 10. 2014, v rozsahu textového i grafického vymezení části 5.3.1. letiště Praha - Ruzyně (Letiště Václava Havla Praha) a v rozsahu textového i grafického vymezení oblasti zasažené provozem letiště v části 4.4.1. Ruzyně (SL/1), v řízení o kasačních stížnostech navrhovatelů a) – e), g) – h) a j) proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 12. 2. 2016, č. j. 9 A 208/2015 - 292,

byl na svých
současné
obru nebo jiný

rec.

avrhováno.

něstské části

přihlíží při

Správní soudnictví

Podmínkou aktivní legitimace je dotčenost práv, především z titulu účastníka (omezení žalobních námitek), ale není to nutnou podmínkou! Možná účast i přímo podle zvláštního zákona (EIA), anebo na základě přímého účinku unijního práva.

Zvláštní aktivní legitimace veřejného ochránce práv a nejvyššího státního zástupce k ochraně veřejného zájmu

České soudy dlouhé roky zastávaly názor, že ekologickým spolkům nesvědčí žádné právo na příznivé životní prostředí, takže mohou namítat pouze dotčení svých procesních práv (tzv. zájemci)

Tento názor překlenul až Ústavní soud nálezem ze dne 30. 5. 2014, sp. zn. I. **ÚS 59/14**, když přiznal ekologickým spolkům aktivní legitimaci k podání návrhu na zrušení opatření obecné povahy.

Podle Ústavního osudu i navazující judikatury tak spolky mohou namítat i své dotčení způsobené nezákonným posouzením hmotněprávních otázek.

Ovšem dovozují se další podmínky, zejména vztah k dotčené lokalitě (k předmětné věci). U spolků s celostátní působností se předpokládá.

Správní soudnictví

Dopady nálezu I. ÚS 59/14:

- Ekologické spolky patrně přestávají být pouhými zájemníky, ale mohou být dotčeny na svých právech
- Jedná se o právo na příznivé životní prostředí? Patrně nikoliv, soudy dovozují práva spolků ze zastupování členů
- Upřesnění podmínek aktivní legitimace k podání návrhu na zrušení OOP (viz např. rozsudky NSS ze dne 16. 5. 2016, č. j. 2 AOs 2/2013 - 120, ze dne 24. 5. 2016, č. j. 4 As 217/2015 - 197, nebo ze dne 26. 4. 2017, č. j. 3 As 126/2016 - 38).
- Dovození, že podmínky zavedenosti a vztahu k řešené věci se použijí i v řízení o žalobě proti rozhodnutí (např. v rozsudku NSS ze dne 25. 6. 2015, č. j. 1 As 13/2015 - 295, nebo ze dne 15. 7. 2015, č. j. 2 As 30/2015 - 38)

Podstatnou roli hraje i možnost nařídit předběžné opatření nebo přiznat odkladný účinek žalobě či kasační stížnosti

Je-li žalobou napadeno rozhodnutí vydané v navazujícím řízení podle zákona EIA, uplatní se zvláštní úprava v § 9d odst. 2 zákona EIA, podle které soud i bez návrhu rozhodne o přiznání odkladného účinku žalobě nebo o předběžném opatření podle soudního řádu správního. Soud přiznává žalobě odkladný účinek nebo nařídí předběžné opatření, hrozí-li nebezpečí, že realizací záměru může dojít k závažným škodám na životním prostředí.

Správní soudnictví – 2 As 250/2018

„Citovaný nálezný podstatně změnil dosavadní judikaturu Nejvyššího správního soudu (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 1. 2016, č. j. 3 As 13/2015 – 200, či ze dne 16. 1. 2018, č. j. 2 As 328/2016 - 96, blíže viz též VOMÁČKA, V., ŽIDEK, D. Omezení účastenství ekologických spolků: Pyrrhovo vítězství stavební lobby. České právo životního prostředí, 2017, roč. 45, č. 3, s. 36 a násl.). **Spolek je tak oprávněn svou aktivní legitimaci odvozovat z § 65 odst. 1 s. ř. s., pokud tvrdí, že existují jemu náležející subjektivní práva, která jsou daným zásahem dotčena. Nemusí přitom jít pouze o vlastnické právo nebo jiná věcná práva člena spolku, připouští se i dotčení práva členů spolku na příznivé životní prostředí** (aniž by bylo odvozováno z existujícího věcného práva v regulovaném území), jestliže tvrzený zásah má důsledky pro dosahování cílů, na něž se spolek zaměřuje (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2017, č. j. 3 As 126/2016 - 38, ve znění opravného usnesení ze dne 1. 6. 2017, č. j. 3 As 126/2016 - 48). **Nemusí se tedy vždy jednat pouze o spolky „ekologické“, ale lze si představit i jiné, které mohou být konkrétním záměrem dotčeny, například spolky zahrádkářské apod.** (k tomu srov. nálezný Ústavního soudu ze dne 30. 5. 2014, sp. zn. I. ÚS 59/14 nebo např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 12. 2015, č. j. 2 As 49/2013 - 109). Pod vlivem výše uvedeného nálezu a pozdější judikatury Nejvyššího správního soudu je dnes na spolky pohlíženo jako na rovnocenné subjekty práva bránící společné zájmy občanů, kterým „nelze upírat právo na společnou účast při rozhodování o jejich životním prostředí jen proto, že založili právnickou osobu, na kterou delegovali svá práva přímé účasti na ochraně přírody a krajiny“ (viz zmiňovaný nálezný Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 59/14). Záměr související s životním prostředím tak může, vyjma osob fyzických, zasáhnout i do právní sféry právnických osob a dotknout se tak jejich subjektivních práv (kromě vlastnických práv zejména práva na příznivé životní prostředí). **Ačkoliv výše uvedený nálezný pojednával o aktivní legitimaci spolku v řízení o návrhu na zrušení opatření obecné povahy, judikatura Nejvyššího správního soudu závěry v něm obsažené následně aplikovala i na posuzování aktivní legitimace ekologických spolků při podání žaloby proti rozhodnutí správního orgánu podle § 65 a násl. s. ř. s. (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 6. 2015, č. j. 1 As 13/2015 – 295).“**

Civilní soudnictví

Náhrada majetkové a nemajetkové újmy

Nově stanovena náhrada nemajetkové újmy se týká sekundárních obětí (§ 2971), kterými mohou být i osoby dotčené poškozením životního prostředí.

Škoda způsobená nezákonným rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem

Sousedské spory – možnost domáhat se zastavení obtěžujících imisí, ovšem jsou-li imise důsledkem provozu závodu nebo podobného zařízení, který byl úředně schválen, má soused právo jen na náhradu újmy v penězích, i když byla újma způsobena okolnostmi, k nimž se při úředním projednávání nepřihlédlo. To neplatí, pokud se při provádění provozu překračuje rozsah, v jakém byl úředně schválen (§ 1013).

Prevenční žaloba

Pokud všechny okolnosti nasvědčují tomu, že dojde ke vzniku nadměrných imisí, případně hrozí jiné vážné ohrožení majetku, zdraví, ale i životního prostředí. Není nutné, aby hrozilo nebezpečí bezprostředního vzniku škody.

Žaloba z rušené držby

Zvláštním případem ochrany držby je situace, kdy na sousedním pozemku dochází k rušivé výstavbě nebo k odstraňování stavby (§ 1004 a 1005 o. z.).

Civilní soudnictví

Žaloba na ochranu osobnosti

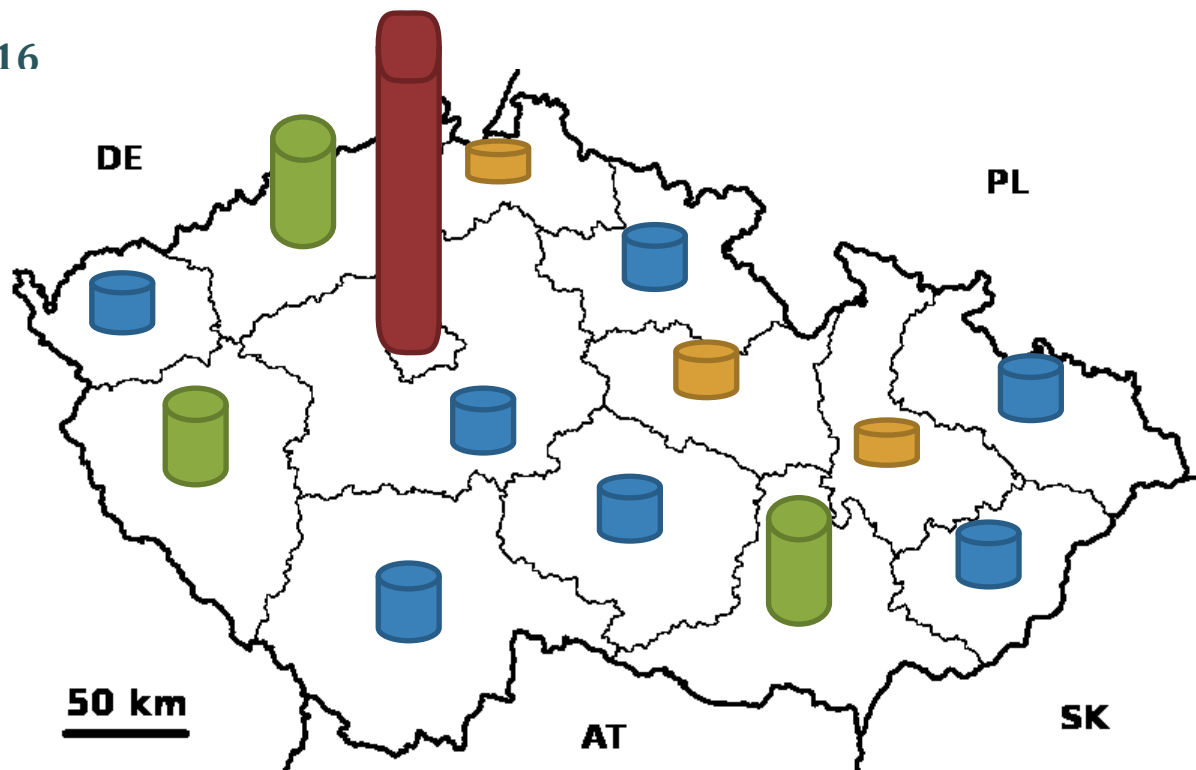
K ochraně životního prostředí je možné využít rovněž žalobu na ochranu osobnosti, neboť podle § 81 o. z. má každá fyzická osoba právo na ochranu své osobnosti, zejména *„života a důstojnosti člověka, zdraví a práva žít v zdravém životním prostředí, vážnosti, cti, soukromí a jeho projevů osobní povahy.“*

Mezinárodní prvek

Čl. 7 nařízení Řím II – možná volba rozhodného práva

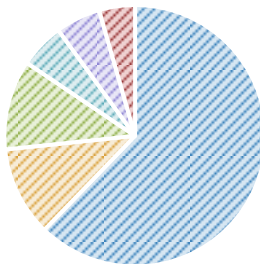
2012 - 2016

(celkem cca 220)

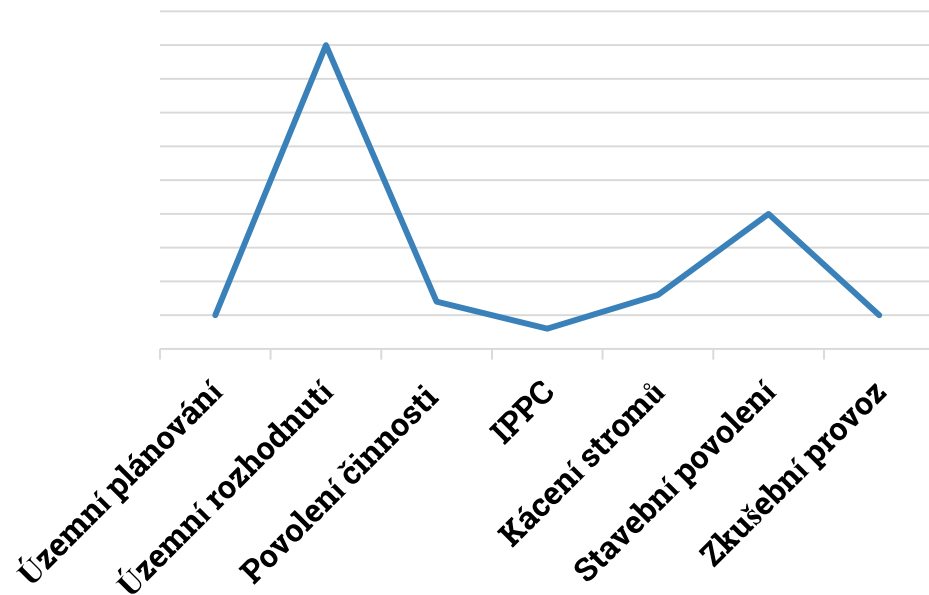

agenda

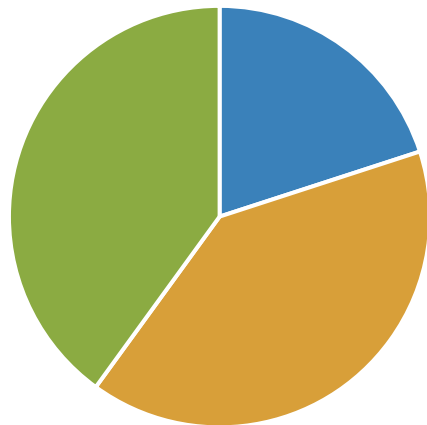
- ▣ Územní rozhodnutí a stavební povolení
- ▣ IPPC a povolení k činnosti
- ▣ Ohrožené druhy
- ▣ Kácení stromů
- ▣ Územní plánování
- ▣ Další

Fáze povolování

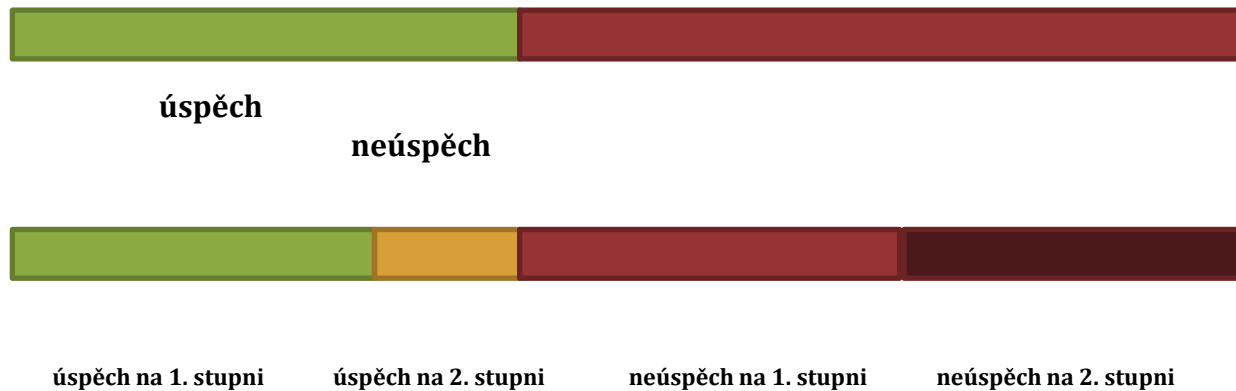
typy spolků

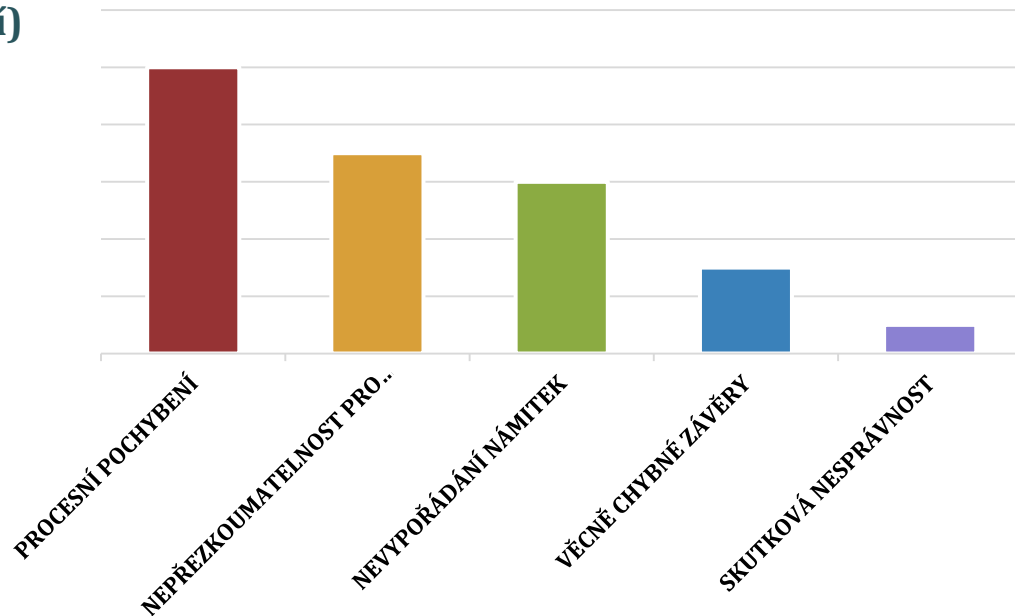
■ MÍSTNÍ AD HOC
■ CELOSTÁTNÍ

■ OBLASTNÍ ZAVEDENÉ

úspěšnost

Důvody úspěchu (nezákonnost správních rozhodnutí)

DĚKUJI ZA POZORNOST!

vomacka@mail.muni.cz

